COSAC

43 Raport półroczny

Rozwój stosowanych w Unii Europejskiej procedur i praktyk w zakresie kontroli parlamentarnej

Przygotowany przez sekretariat COSAC i przedłożony podczas:

LXXIII Konferencji
Komisji do Spraw Unijnych
Parlamentów Unii Europejskiej

8-10 czerwca
2025 roku
Warszawa

Pierwsza wersja opracowana przez sekretariat COSAC w dniu 9 maja 2025 roku
na podstawie odpowiedzi na kwestionariusz rozesłany do parlamentów/izb.

Konferencja Komisji do Spraw Unijnych Parlamentów Unii Europejskiej

SEKRETARIAT COSAC

MTY 03 R 010, 70 rue Montoyer, B-1047 Bruksela, Belgia
secretariat@cosacsecr.ep.europa.eu

Spis treści

WPROWADZENIE 5

STRESZCZENIE 6

ROZDZIAŁ PIERWSZY 11

AGENDA KOMISJI EUROPEJSKIEJ I PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO W NOWYM CYKLU INSTYTUCJONALNYM. PROGRAM STRATEGICZNY UE 11

ROZDZIAŁ DRUGI 24

WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE 24

ROZDZIAŁ TRZECI 27

W KIERUNKU WZMOCNIENIA WSPÓLNYCH WYSIŁKÓW UE NA RZECZ POPRAWY CYBERODPORNOŚCI I ZWALCZANIA DEZINFORMACJI 27

WPROWADZENIE

Niniejszy raport jest czterdziestym trzecim raportem półrocznym sekretariatu COSAC.

Raporty półroczne COSAC

XXX posiedzenie COSAC zadecydowało, że sekretariat COSAC będzie przygotowywał oparte na faktach półroczne raporty, które będą publikowane przed każdym posiedzeniem zwyczajnym konferencji. Raporty mają prezentować przegląd zmian w procedurach i praktykach stosowanych w Unii Europejskiej w zakresie kontroli parlamentarnej.

Wszystkie raporty półroczne są dostępne na stronie internetowej IPEX po wejściu na stronę tego przeglądu lub po przejściu do odpowiedniego posiedzenia.

Treść trzech rozdziałów niniejszego raportu półrocznego opiera się na informacjach przekazanych przez parlamenty narodowe państw członkowskich Unii Europejskiej oraz przez Parlament Europejski. Termin przesyłania odpowiedzi na kwestionariusz do 43 Raportu półrocznego ustalono na 17 marca 2025 roku.

Zarys niniejszego raportu został przyjęty na spotkaniu trojki prezydencji COSAC, które odbyło się w dniach 26-27 stycznia 2025 roku w Warszawie.

Co do zasady, sprawozdanie nie odnosi się do wszystkich parlamentów lub izb, które udzieliły odpowiedzi na dane pytanie. Zamiast tego podawane są przykłady ilustrujące.

Warto zauważyć, że w niektórych przypadkach, przy pytaniach wielokrotnego wyboru, respondenci mogli udzielić kilku odpowiedzi. W ten sposób można wyjaśnić ewentualną rozbieżność pomiędzy całkowitą liczbą udzielonych odpowiedzi a całkowitą liczbą respondentów.

Kompletne odpowiedzi otrzymane od 39 parlamentów/izb z 27 państw członkowskich i od Parlamentu Europejskiego zamieszczono w załączniku, który jest dostępny na stronie internetowej COSAC w portalu IPEX.

Uwagi dotyczące liczb

Spośród 27 państw członkowskich Unii Europejskiej w 15 istnieje parlament jednoizbowy, a w 12- dwuizbowy. Ze względu na istnienie systemów zarówno jedno-, jak i dwuizbowych, w 27 państwach członkowskich Unii Europejskiej jest łącznie 39 izb/parlamentów narodowych.

Parlamenty narodowe Austrii, Irlandii i Hiszpanii, pomimo że są dwuizbowe, przedłożyły jeden zestaw odpowiedzi na kwestionariusz, zatem maksymalna liczba respondentów, uwzględniając Parlament Europejski, wynosi 37. Uzyskano 37 odpowiedzi na kwestionariusz.

STRESZCZENIE

Rozdział 1: Agenda Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego w nowym cyklu instytucjonalnym. Program strategiczny UE

W pierwszym rozdziale 43 Raportu półrocznego poruszono szereg zagadnień związanych ze sposobem, w jaki parlamenty/izby odnosiły się do nowego cyklu instytucjonalnego instytucji Unii Europejskiej. Pierwszy zestaw pytań (pytania 1-4) dotyczył tego, w jaki sposób parlamenty/izby uczestniczyły w procesie mianowania komisarza europejskiego w każdym kraju. Osiem z 37 parlamentów wskazało, że uczestniczyły w tym procesie; pięć z nich poinformowało, że nominacja była omawiana przez komisję do spraw Unii Europejskiej, a trzy parlamenty/izby wskazały inną procedurę. Litewski *Seimas* był jedynym parlamentem/izbą, w którym nominacja była omawiana na posiedzeniu plenarnym, i jedynym, w którym nominacja wymagała zatwierdzenia przez parlament/izbę. W dziesięciu przypadkach kandydat na komisarza osobiście przedstawił swoją kandydaturę w parlamencie/izbie. W siedmiu przypadkach kandydatura została przedstawiona przez przedstawiciela rządu.

Następnie zapytano parlamenty/izby (pytania 5-7), czy uczestniczyły w kształtowaniu wkładu swojego rządu do priorytetów Komisji Europejskiej na lata 2024-2029. Osiem parlamentów/izb odpowiedziało twierdząco. Siedem z nich poinformowało, że kwestia ta była omawiana w komisjach do spraw Unii Europejskiej. Co więcej, trzy parlamenty państw bałtyckich (estoński *Riigikogu*, łotewska *Saeima* i litewski *Seimas*) poinformowały, że ich komisje przyjęły wiążącą opinię w tej sprawie. W holenderskim *Tweede Kamer* i włoskim *Senato della Repubblica* przyjęto natomiast niewiążące opinie.

Parlamenty/izby zostały następnie poproszone o przedstawienie refleksji na temat tego, w jaki sposób mogą w większym stopniu przyczynić się do wyznaczania strategicznych kierunków UE. Respondenci udzielili zróżnicowanych odpowiedzi, wśród których najczęstszy zestaw propozycji skupiał się wokół idei zwiększonej roli parlamentów narodowych we wczesnych fazach opracowywania unijnego prawodawstwa.

Następnie (w pytaniach 9-12) parlamenty/izby zapytano również o to, czy wytyczne polityczne dla Komisji Europejskiej na lata 2024-2029 były przedmiotem debaty. Trzynaście parlamentów/izb odpowiedziało, że były one przedmiotem debaty, najczęściej (w dziewięciu przypadkach) na szczeblu komisji do spraw Unii Europejskiej. Następnie zapytano parlamenty/izby, czy zamierzają uwzględnić wytyczne polityczne w swoich własnych działaniach. Na to pytanie 25 parlamentów/izb odpowiedziało twierdząco - w 18 przypadkach w formie spotkań z komisarzami lub przedstawicielami Komisji, a w 17 przypadkach poprzez debaty na szczeblu komisji. Pięć parlamentów/izb wskazało, że przyjmie rezolucję lub opinię w sprawie wytycznych politycznych.

Kolejne trzy pytania dotyczyły tego, w jaki sposób można zwiększyć zaangażowanie parlamentów narodowych w procesy decyzyjne UE. Pierwsze pytanie dotyczyło tego, czy parlamenty/izby mają jakieś konkretne oczekiwania wobec Komisji w zakresie zwiększenia zaangażowania parlamentów narodowych. Trzynaście parlamentów/izb odpowiedziało twierdząco. W kolejnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o wybór spośród czterech możliwych zestawów działań mających na celu zwiększenie zaangażowania parlamentów narodowych. Dwadzieścia dziewięć parlamentów/izb udzieliło odpowiedzi, a najczęściej wybieranymi opcjami były „Lepsza komunikacja dotycząca wniosków legislacyjnych" i „Zwiększone znaczenie kontroli parlamentarnej prawodawstwa UE". Niektóre parlamenty/izby skorzystały również z okazji, aby wskazać inne pomysły, wykraczające poza zakres dostępnych odpowiedzi. W kolejnym pytaniu parlamenty/izby zostały poproszone o określenie formy, jaką mogłoby przyjąć takie zwiększone zaangażowanie, poprzez wybór spośród pięciu dostępnych opcji. Najczęściej wybieraną opcją była „Regularna wymiana poglądów z komisjami UE podczas posiedzeń COSAC i innych konferencji międzyparlamentarnych", wskazana

przez 22 parlamenty/izby. Również w odpowiedzi na to pytanie kilku respondentów przedstawiło bardziej szczegółowe pomysły.

Ostatni zestaw pytań w pierwszej części rozdziału (pytania 16-19) dotyczył wizyt komisarzy w parlamentach/izbach. Respondentów poproszono o wskazanie, ile razy Komisja odwiedziła ich parlament/izbę od czasu wejścia w życie traktatu z Lizbony w grudniu 2009 roku. Odpowiedzi udzieliło 35 parlamentów/izb, a liczbę wizyt przedstawiono na poniższej mapie.

Wizyty komisarzy w parlamentach/izbach od 2009 roku

W przypadku parlamentów dwuizbowych na liście znajduje się izba z największą liczbą zgłoszonych wizyt.

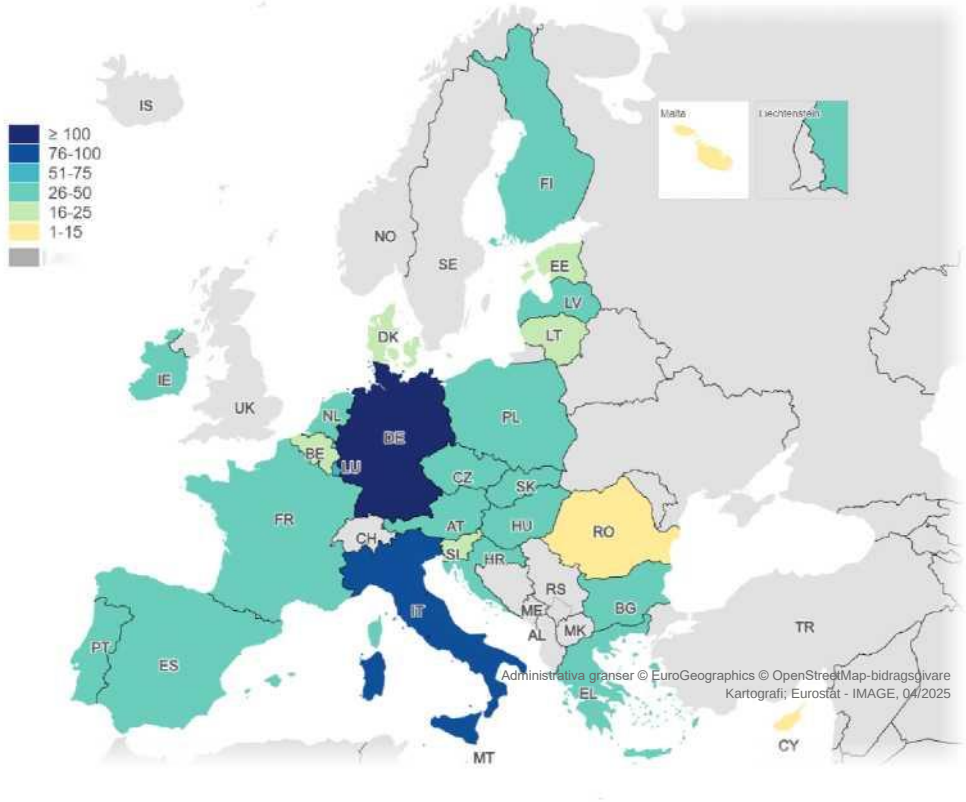

Następnie zapytano parlamenty/izby o liczbę takich wizyt w latach 2019-2024. Luksemburska *Chambres des Députés* i duński *Folketing* zgłosiły, że zostały odwiedzone od 16 do 20 razy, podczas gdy niemiecki *Bundesrat* i rumuński *Senat* nie odnotowały żadnych wizyt w tym okresie. Większość parlamentów/izb wskazała liczby mieszczące się w tym przedziale. 10 z nich zgłosiło od jednej do pięciu wizyt, a 12 z nich od 11 do 15 wizyt. Zawężając zagadnienie, zadano również pytanie, ile razy dany parlament bądź dana izba była odwiedzana przez komisarza z danego państwa w tym samym okresie. Największa liczba respondentów (16 parlamentów/izb) wskazała, że miało miejsce od trzech do pięciu takich wizyt w ostatniej kadencji. Na koniec zapytano parlamenty/izby o charakter tych spotkań. Respondenci mieli możliwość wyboru jednej lub kilku z pięciu wstępnie określonych opcji. Najczęściej wybierano opcję „Udział w posiedzeniach komisji do spraw Unii Europejskiej" (wybrana przez 23 parlamenty/izby), a następnie „Udział w posiedzeniach komisji sektorowych" i „Spotkania z przewodniczącym parlamentu/izby" - obie opcje zostały wybrane przez 20 respondentów.

Na koniec parlamenty/izby zostały poproszone o podzielenie się wszelkimi uwagami dotyczącymi oczekiwań wobec nowej Komisji Europejskiej w zakresie współpracy z parlamentami narodowymi. Na to pytanie 16 parlamentów/izb udzieliło różnych odpowiedzi. Większość z nich podkreśliła oczekiwania dotyczące bliższego i konstruktywnego dialogu, w tym poprzez częstsze spotkania osobiste.

W drugiej części pierwszego rozdziału (pytania 21-26) parlamentom/izbom zadano szereg pytań dotyczących programu strategicznego na lata 2024-2029 (przyjętego przez Radę Europejską w październiku 2023 roku).

W pierwszej kolejności parlamenty/izby zapytano, czy omówiły program strategiczny, na co 17 odpowiedziało twierdząco. Na pytanie o wynik tej debaty, 15 z 17 parlamentów/izb, które udzieliły odpowiedzi, przedstawiło szczegółowe opisy w oparciu o procedury obowiązujące w danym parlamencie/danej izbie. Parlamenty/izby zapytano również o to, czy ich zdaniem wytyczne polityczne dla Komisji uzupełniały program strategiczny. Na to pytanie 28 z 36 respondentów odpowiedziało, że nie ma zdania; wśród respondentów, którzy sformułowali opinię, pięć parlamentów/izb odpowiedziało twierdząco, a tylko portugalska *Assembleia da República* odpowiedziała przecząco.

Następnie zapytano parlamenty/izby, czy Komisja i Rada powinny przeprowadzić debatę z parlamentami narodowymi na temat priorytetów programu prac Komisji i agendy strategicznej Rady, a jeśli tak, to w jakiej formie. Dwadzieścia trzy parlamenty/izby odpowiedziały, że ich zdaniem taka debata powinna mieć miejsce. Dziewiętnaście z nich uznało, że debata powinna odbyć się w ramach COSAC, a 18 opowiedziało się za przeprowadzeniem takich dyskusji podczas indywidualnych wizyt w izbach/parlamentach narodowych.

Rozdział 2: Wieloletnie Ramy Finansowe

W drugim rozdziale parlamenty/izby odpowiedziały na pytania dotyczące tego, w jaki sposób przygotowują się do kontrolowania przyszłych wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2028-2034.

Pierwsze pytanie postawione w tym rozdziale dotyczyło tego, czy parlamenty/izby uczestniczyły w procesie ustalania stanowisk swoich rządów w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021-2027. 27 z 37 respondentów odpowiedziało twierdząco. Następne pytanie dotyczyło sposobu uczestnictwa. Respondenci mogli wybrać jedną lub kilka spośród siedmiu opcji. Spośród 27 parlamentów/izb, które odpowiedziały na to pytanie, 21 wskazało, że zagadnienie to było omawiane podczas obrad komisji do spraw Unii Europejskiej w parlamencie/izbie. Osiem parlamentów/izb odpowiedziało, że brało udział w przygotowaniu opinii dla rządu.

Parlamenty/izby zapytano następnie, czy będą uczestniczyć w procesie ustalania stanowiska rządu w sprawie WRF na lata 2028-2034. Wpłynęły dwadzieścia dwie odpowiedzi twierdzące, jedna przecząca, a dziesięć odpowiedzi wskazywało, że nie zapadły jeszcze decyzje. Następnie parlamenty/izby zapytano, w jaki sposób będą uczestniczyć w tym procesie. Spośród 23 parlamentów/izb, które odpowiedziały na to pytanie, 17 wskazało, że będą uczestniczyć w procesie za pośrednictwem swoich komisji ds. Unii Europejskiej, nieco mniejsza liczba respondentów wskazała inne komisje, a 10 parlamentów/izb odpowiedziało, że stanowisko rządu będzie omawiane na posiedzeniu plenarnym.

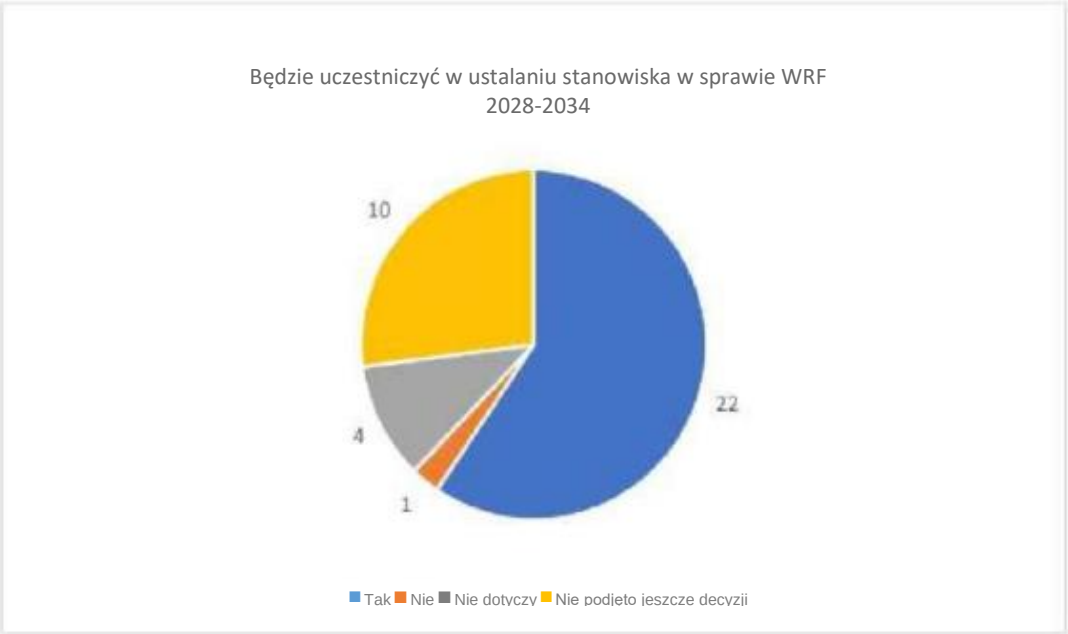

W celu dalszego badania zaangażowania parlamentów w odniesieniu do WRF, parlamenty/izby zapytano, czy zorganizowały jakąkolwiek debatę lub konferencję na temat poprzednich WRF z udziałem ekspertów, przedstawicieli środowisk akademickich, partnerów społecznych lub członków rządu. Siedemnaście parlamentów/izb odpowiedziało twierdząco, z kolei osiem odpowiedziało, że planuje to zrobić w odniesieniu do nowych WRF. Zapytano również, czy parlamenty/izby omawiały jakiekolwiek potencjalne zmiany w strukturze WRF. Jedenaście parlamentów/izb odpowiedziało twierdząco. Spośród nich dziewięć wskazało, że dyskusje miały miejsce w komisji do spraw Unii Europejskiej. Parlamenty/izby zapytano również, czy komisja do spraw Unii Europejskiej będzie w ich przypadku organem odpowiedzialnym za formułowanie opinii parlamentu/izby w sprawie kolejnych WRF, na które to pytanie 19 respondentów odpowiedziało twierdząco.

Rozdział 3: W kierunku wsparcia wspólnych wysiłków UE na rzecz poprawy cyberodporności i zwalczania dezinformacji

W trzecim rozdziale poruszono kwestię cyberodporności, w szczególności w odniesieniu do dezinformacji. Kilka pytań mających na celu zebranie najlepszych praktyk posłużyło do zbadania, w jaki sposób parlamenty/izby angażowały się w prawodawstwo unijne dotyczące tej dziedziny i wskazania działań realizowanych na szczeblu administracyjnym.

Pierwsze pytania (pytania 36-41) dotyczyły sposobu, w jaki zagadnienia te zostały poruszone na szczeblu komisji. Okazało się, że większość parlamentów/izb nie dysponuje specjalną komisją odpowiedzialną za cyberodporność i dezinformację (z wyjątkiem hiszpańskich *Kortezów Generalnych* i Parlamentu Europejskiego), ale w większości przypadków zagadnienia te były poruszane na szczeblu innej komisji sektorowej; 30 respondentów wybrało właśnie tę opcję. Parlamenty/izby zostały również poproszone o wskazanie niektórych głównych zagadnień, które były przedmiotem debat w odpowiedniej komisji (lub w stosownych komisjach), poprzez wybór jednego lub kilku zagadnień z listy dostępnych opcji. Odpowiedzi udzieliło dwadzieścia dziewięć parlamentów/izb, a 27 z nich wskazało „cyberbezpieczeństwo i odporność na cyberataki", co czyni tę opcję najczęściej wybieraną z listy. Następnie padło pytanie o sposób, w jaki komisje zajmujące się cyberodpornością i dezinformacją współpracowały z rządami swoich państw. Również w tym przypadku respondenci mogli wybrać jedną lub kilka opcji z dostępnego zestawu odpowiedzi, a najczęściej wybieraną opcją (ośmiokrotnie) była „Prezentacja stanowiska rządu w sprawie

konkretnych wniosków legislacyjnych UE przez przedstawiciela rządu na posiedzeniu komisji". Parlamenty/izby zostały również poproszone o wskazanie rezultatów posiedzeń komisji; najczęściej wskazywaną odpowiedzią (wybraną przez pięciu respondentów) była niewiążąca opinia dla rządu.

Następnie zapytano parlamenty/izby, czy omawiały Plan działania na rzecz zwalczania dezinformacji (Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 5 grudnia 2018 roku, JOIN(2018) 36 final). Niewielka mniejszość (16 z 36 parlamentów/izb) potwierdziła omówienie Planu działania na rzecz zwalczania dezinformacji. W dalszej kolejności respondentów poproszono o wskazanie obszaru, w którym ich zdaniem należy podjąć dalsze działania w celu zacieśnienia współpracy między parlamentami/izbami, dając im możliwość wyboru jednego lub kilku z czterech obszarów. Najczęściej wskazywaną opcją było „wzmocnienie skoordynowanych i wspólnych działań podejmowanych w odpowiedzi na dezinformację".

Parlamenty/izby zapytano również o to, czy przeanalizowały akt o usługach cyfrowych (DSA) (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE). Na to pytanie zdecydowana większość (27 z 36) odpowiedziała twierdząco. Parlamenty/izby poproszono również o wskazanie wyniku procesu kontroli. Ośmiu respondentów wskazało przyjęcie opinii w ramach dialogu politycznego. Ponadto parlamenty/izby poproszono o ocenę sposobu, w jaki DSA rozwiązuje problem zagrożeń związanych z dezinformacją. Sześć parlamentów/izb uznało DSA za wystarczające rozwiązania w tym względzie, podczas gdy trzy stwierdziły, że jest ono niewystarczające. Większość respondentów (22) nie wyraziła opinii w tej sprawie.

Parlamenty/izby zapytano również, czy uważają, że istnieje potrzeba poprawy koordynacji i interakcji polityk państw członkowskich w zakresie zwalczania dezinformacji na szczeblu unijnym. Spośród 18 parlamentów/izb, które odpowiedziały na to pytanie, 13 wskazało, że konieczna jest większa koordynacja, jednak nie pełna harmonizacja.

Przedostatnie pytanie dotyczyło działań podjętych w ramach administracji parlamentów/izb w celu wzmocnienia cyberodporności. Trzydzieści parlamentów/izb udzieliło odpowiedzi, przedstawiając szereg różnych działań podjętych w tym zakresie. Ostatnie pytanie było prośbą o przekazanie dodatkowych informacji lub przykładów najlepszych praktyk w zakresie zwalczania dezinformacji. Na ich przekazanie zdecydowało się dziesięć parlamentów/izb.

ROZDZIAŁ PIERWSZY

AGENDA KOMISJI EUROPEJSKIEJ I PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO W NOWYM CYKLU INSTYTUCJONALNYM. PROGRAM STRATEGICZNY UE

W PIERWSZYM ROZDZIALE 43 RAPORTU PÓŁROCZNEGO omówiono najlepsze praktyki i oceniono zasoby dostępne parlamentom i izbom w celu realizacji priorytetów określonych w Wytycznych politycznych dla Komisji Europejskiej na lata 2024-2029 oraz w programie strategicznym na lata 2024-2029 (przyjętym przez Radę Europejską w październiku 2023 roku).

Agenda Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego w nowym cyklu instytucjonalnym

Pierwsza część tego rozdziału dotyczy agendy Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego w nowym cyklu instytucjonalnym, podczas gdy druga część odnosi się do programu strategicznego Unii Europejskiej.

1 W pierwszym zestawie pytań parlamenty/izby zapytano, czy uczestniczyły w procesie nominowania komisarza europejskiego swojego kraju na lata 2024-2029. Każdy z 37 parlamentów/izb parlamentarnych udzielił odpowiedzi na pierwsze pytanie. Osiem parlamentów/izb potwierdziło swoje uczestnictwo w procesie nominacji komisarza europejskiego. Były to austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, chorwacki *Hrvatski sabor*, czeska *Poslanecká sněmovna*, litewski *Seimas*, polski *Sejm*, rumuńska *Camera Deputaţilor*, rumuński *Senat* i słoweński *Državni zbor*. Dwadzieścia trzy parlamenty/izby odpowiedziały, że nie uczestniczyły w tym procesie. Sześć parlamentów/izb stwierdziło, że pytanie ich nie dotyczy. Były to cypryjski *Vouli ton Antiprosopon*, estoński *Riigikogu*, francuskie *Assemblée nationale*, niemiecki *Bundestag*, węgierski *Országgyűlés* i Parlament Europejski.

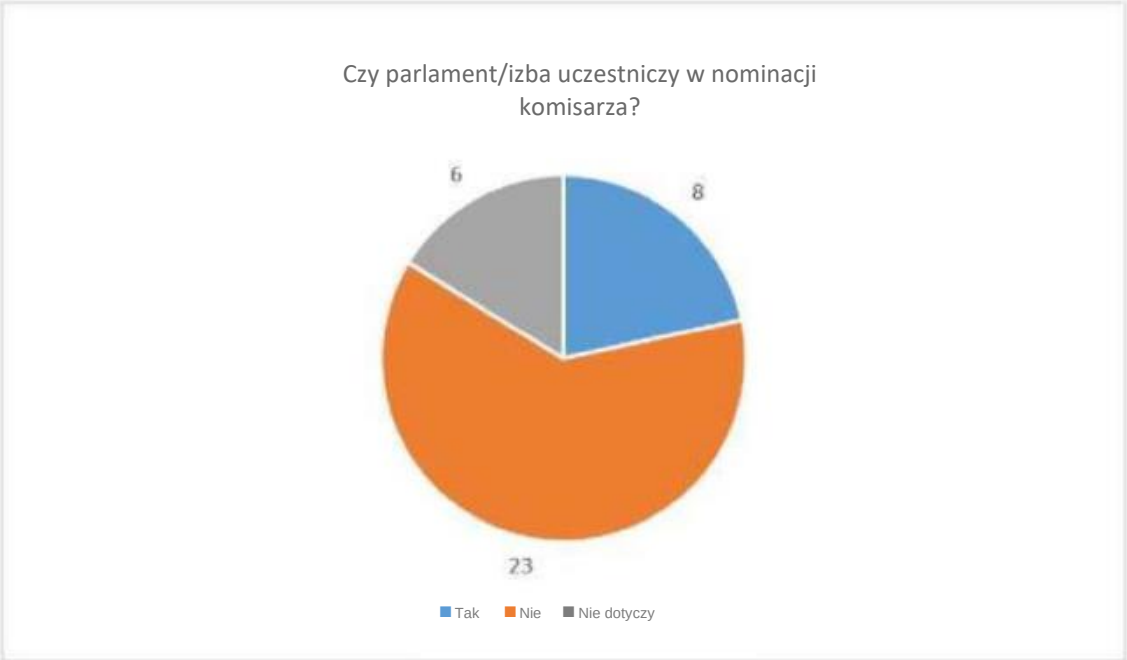

2. Osiem parlamentów/izb, które odpowiedziały twierdząco na pierwsze pytanie, zapytano następnie o to, na jakim szczeblu uczestniczyły w tym procesie.

Pięć parlamentów/izb odpowiedziało, że nominacja komisarza europejskiego była omawiana na szczeblu komisji do spraw Unii Europejskiej. Były to chorwacki *Hrvatski sabor*, czeska *Poslanecká*

sněmovna, litewski *Seimas*, polski *Sejm* i słoweński *Državni zbor*. Co więcej, litewski *Seimas* połączył to z posiedzeniem plenarnym. W Rumunii temat był omawiany podczas wspólnego posiedzenia komisji do spraw Unii Europejskiej i spraw zagranicznych obu izb, *Camera Deputaţilor* i *Senatu*. W austriackim *Nationalrat* Komisja Główna była zaangażowana w nominację kandydata na komisarza.

3. Jeśli chodzi o formę zaangażowania parlamentu w proces nominacji komisarza europejskiego, tylko litewski *Seimas* wskazał, że izba musi wydać zgodę podejmując uchwałę na posiedzeniu plenarnym.

Parlament austriacki wskazał, że rząd federalny musi osiągnąć porozumienie z Komisją Główną Rady Narodowej przed przyjęciem wniosku w sprawie austriackiego członka Komisji Europejskiej w UE. Sześć parlamentów/izb wskazało, że przyjęły niewiążące opinie w sprawie nominacji. Były to chorwacki *Hrvatski sabor*, czeska *Poslanecká sněmovna*, polski *Sejm*, rumuńska *Camera Deputaţilor*, rumuński *Senat* i słoweński *Državni zbor*. Grecki *Vouli ton Ellinon* wspomniał, że Komisja do spraw Unii Europejskiej może złożyć wniosek o wysłuchanie rządowego kandydata na stanowisko komisarza UE, jednak nie jest to wiążące dla rządu.

4. Parlamenty/izby zapytano następnie, czy kandydat na komisarza uczestniczył w procedurze nominacji, przedstawiając swoją kandydaturę i proponowany program podczas obrad parlamentu/izby. Trzydzieści cztery parlamenty/izby parlamentarne odpowiedziały na to pytanie, z kolei trzy - czeski *Senát*, estoński *Riigikogu* i fińska *Eduskunta* - nie udzieliły na nie odpowiedzi.

Dziesięć parlamentów/izb wyjaśniło, że desygnowani komisarze byli obecni na takich spotkaniach. Były to austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, chorwacki *Hrvatski sabor*, czeska *Poslanecká sněmovna*, litewski *Seimas*, luksemburska *Chambre des Députés*, polski *Sejm*, rumuńska *Camera Deputaţilor*, rumuński *Senat*, słoweński *Državni zbor* i Parlament Europejski. Siedem z nich odpowiedziało, że kandydatura została przedstawiona przez przedstawiciela rządu - bułgarskie *Narodno sabranie*, holenderska *Tweede Kamer*, włoskie *Camera dei Deputati* i *Senato della Repubblica*, łotewska *Saeima*, słowacka *Národná rada* i hiszpańskie *Cortes Generales*. Siedemnaście parlamentów/izb wskazało, że to pytanie ich nie dotyczyło.

5. Na pytanie, czy parlamenty/izby były zaangażowane w kształtowanie wkładu ich rządów w priorytety Komisji Europejskiej na nową kadencję (2024-2029), osiem parlamentów/izb odpowiedziało twierdząco. Były to bułgarskie *Narodno sabranie*, holenderska *Tweede Kamer*, estoński *Riigikogu*, fińska *Eduskunta*, niemiecki *Bundestag*, włoski *Senato della Repubblica*, łotewska *Saeima* i litewski *Seimas*. Większość respondentów (28 z 36) odpowiedziało przecząco. Jedynie Parlament Europejski nie odpowiedział na to pytanie.

6. W kolejnym pytaniu osiem parlamentów/izb, które odpowiedziały twierdząco na poprzednie pytanie, zapytano, na jakim szczeblu uczestniczyły w kształtowanie wkładu ich rządu w priorytety Komisji Europejskiej na nową kadencję.

Siedem parlamentów/izb dyskutowało o tym w swoich komisjach do spraw Unii Europejskiej - holenderska *Tweede Kamer*, estoński *Riigikogu*, fińska *Eduskunta*, niemiecki *Bundestag*, włoski *Senato della Repubblica*, łotewska *Saeima* i litewski *Seimas*. Trzy z nich - holenderska *Tweede Kamer*, fińska *Eduskunta* i włoski *Senato della Repubblica*, połączyły to z debatą plenarną. Litewski *Seimas* omawiał to zarówno w komisji do spraw Unii Europejskiej, jak i w komisji spraw zagranicznych. Fińska *Eduskunta* była jedynym parlamentem, który wybrał wszystkie możliwe opcje odpowiedzi - debatę plenarną, komisję do spraw Unii Europejskiej, komisję spraw zagranicznych i inne komisje sektorowe.

7. Określając formę zaangażowania w kształtowanie wkładu rządów w priorytety Komisji Europejskiej na nową kadencję, trzy parlamenty/izby, estoński *Riigikogu*, łotewska *Saeima* i litewski

Seimas, wspomniały o przyjęciu wiążącej opinii na szczeblu komisji. Dwa parlamenty/izby, holenderska *Tweede Kamer* i włoski *Senato della Repubblica,* wskazały niewiążącą opinię przyjętą przez parlament/izbę.

Pięć parlamentów/izb wskazało różne formy zaangażowania w ten proces.

Włoski *Senato della Repubblica* zauważył, że przed każdym posiedzeniem Rady Europejskiej posiedzenie plenarne Senatu przyjmuje uchwałę określającą zasady i wytyczne, którymi powinna kierować się włoska polityka w odniesieniu do prac przygotowawczych instytucji europejskich.

Łotewska *Saeima* wyjaśniła, że zgodnie ze swoim regulaminem wewnętrznym powinna zapewnić swój udział w sprawach Unii Europejskiej za pośrednictwem Komisji ds. Europejskich, chyba że *Saeima* postanowi inaczej.

Niemiecki *Bundestag* wskazał, że był zaangażowany w debatę w komisji do spraw Unii Europejskiej; bułgarskie *Narodno sabranie* wspomniało o nieformalnych kontaktach, a fińska *Eduskunta* wyjaśniła, że opinia Parlamentu była mandatem politycznym dla rządu.

Dwadzieścia osiem parlamentów/izb nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

8. W kolejnym pytaniu parlamenty/izby zostały poproszone o wskazanie możliwych sposobów, dzięki którym parlamenty narodowe mogłyby lepiej przyczynić się do wyznaczania strategicznego kierunku UE w kontekście nowej agendy Komisji Europejskiej na lata 2024-2029.

- Wśród kluczowych i najczęściej wymienianych przez respondentów propozycji były te, które miały na celu zwiększenie roli parlamentów narodowych w procesie legislacyjnym UE podczas konsultacji i faz przygotowawczych. Tego rodzaju wczesne zaangażowanie pozwoliłoby parlamentom narodowym wnosić wkład i kształtować program prac Komisji Europejskiej oraz wnioski legislacyjne, a także zapewnić realizację krajowych priorytetów. O takich pomysłach wspominały austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat,* cypryjski *Vouli ton Antiprosopon,* francuski *Sénat,* luksemburska *Chambre des Députés,* polski *Sejm* i słowacka *Národná rada*.
- Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, włoski *Senato della Repubblica* i maltańska *Kamra tad-Deputati* wspomniały o chęci podjęcia zorganizowanego i regularnego dialogu między parlamentami narodowymi a Komisją Europejską, który mógłby obejmować spotkania z komisarzami, wizyty członków Komisji Europejskiej w parlamentach narodowych i delegacji parlamentów narodowych w Komisji Europejskiej, regularne prezentacje Komisji Europejskiej dla stałych przedstawicieli parlamentów narodowych w Brukseli lub konsultacje między Komisją Europejską a parlamentami narodowymi dotyczące wczesnej identyfikacji tendencji i problemów.
- Grecki *Vouli ton Ellinon* wspomniał również o promowaniu dalszych konsultacji między rządami państw.
- Luksemburska *Chambre des Députés* podkreśliła, że parlamenty narodowe powinny być zaangażowane w konsultacje, zanim Komisja Europejska sfinalizuje swoje wytyczne polityczne lub wnioski legislacyjne, a nie dopiero po ich upublicznieniu.
- Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* wspomniały również o aktywnej roli parlamentów narodowych w obszarze przeglądu zasady pomocniczości, który może obejmować składanie wniosków dotyczących nowych przepisów lub zmian w istniejących przepisach, np. poprzez mechanizm zielonej karty lub analizę wytycznych politycznych Komisji Europejskiej, a także programów prac Komisji Europejskiej przez parlamenty narodowe i ewentualne przyjęcie opinii w odniesieniu do priorytetów i inicjatyw programu.
- Litewski *Seimas* dodał, że parlamenty narodowe mogą zwiększyć swój wkład poprzez wzmocnienie współpracy międzyparlamentarnej, aktywne zaangażowanie we wczesne procesy legislacyjne UE oraz zapewnienie terminowej kontroli wniosków Komisji w celu

skutecznego kształtowania strategicznego kierunku UE..

- Ponadto słowacka *Národná rada* opowiedziała się za bardziej proaktywnym podejściem parlamentów narodowych i argumentowała, że parlamenty/izby powinny koordynować swoje działania z rządami krajowymi w celu ustalenia kluczowych priorytetów polityki UE i skutecznego komunikowania tych priorytetów obywatelom i instytucjom UE. Ścisła koordynacja między parlamentami narodowymi i rządami ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia, że priorytety krajowe znajdą odzwierciedlenie w polityce UE, podczas gdy budowanie ponadpartyjnego konsensusu w sprawie kluczowych priorytetów UE może wzmocnić głos parlamentów narodowych i zwiększyć ich wpływ na agendę UE.
- Włoski *Senato della Repubblica* podkreślił, że konkretny i konstruktywny udział parlamentów narodowych w procesie integracji europejskiej wraz z Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską w duchu współpracy i dialogu przyczynia się do dobrego funkcjonowania UE.
- Wśród udzielonych odpowiedzi położono również nacisk na wzmocnienie współpracy międzyparlamentarnej w ramach istniejących formatów, w tym posiedzeń COSAC (wspomnianych przez austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat,* francuski *Sénat,* włoski *Senato della Repubblica* i maltańską *Kamra tad-Deputati*). Takie spotkania mogą ułatwić regularną wymianę informacji na temat strategii UE i inicjatyw legislacyjnych, umożliwiając parlamentom narodowym dostosowanie swoich stanowisk i skuteczniejszy wkład w agendę UE. Co więcej, niemiecki *Bundesrat* stwierdził, że może to również obejmować zaproszenie Komisji na posiedzenie COSAC przed sfinalizowaniem i opublikowaniem porządku obrad oraz konsultacje z Komisją w ramach COSAC po połowie cyklu instytucjonalnego w celu przeprowadzenia przeglądu śródokresowego.
- Portugalska *Assembleia da República* i słowacka *Národná rada* również podkreśliły znaczenie swoich komisji do spraw europejskich, które powinny przeprowadzać przegląd programu prac Komisji Europejskiej i oceniać jego wpływ na interesy krajowe.
- Rumuńska *Camera Deputaţilor* i rumuński *Senat* argumentowały, że parlamenty narodowe powinny odgrywać większą rolę w nadzorowaniu działań swoich krajowych przedstawicieli w Radzie Europejskiej, zapewniając, aby ich działania były zgodne z krajowymi priorytetami.
- Czeski *Senát* stwierdził, że kwestia ta wymagałaby bardziej uporządkowanych konsultacji na podstawie białej księgi lub podobnego dokumentu.
- Niektóre parlamenty/izby nie miały jeszcze opinii na ten temat (czeska *Poslanecká sněmovna,* niemiecki *Bundestag* i słoweński *Državni svet*).

9. W odpowiedzi na pytanie, czy parlamenty/izby debatowały nad wytycznymi politycznymi dla Komisji Europejskiej na lata 2024-2029, 13 z 37 odpowiedziało twierdząco (belgijska *Kamer van volksvertegenwoordigers/Chambre des représentants*, belgijski *Senaat/Sénat*, bułgarskie *Narodno sabranie*, chorwacki *Hrvatski sabor*, czeska *Poslanecká sněmovna*, duński *Folketing*, francuskie *Assemblée nationale*, niemiecki *Bundestag*, łotewska *Saeima*, litewski *Seimas*, słowacka *Národná rada*, szwedzki *Riksdag* i Parlament Europejski).

10. W kolejnym pytaniu 13 parlamentów/izb, które udzieliły odpowiedzi twierdzącej, zapytano, na jakim szczeblu odbyła się debata.

Dziewięciu respondentów stwierdziło, że wytyczne polityczne zostały omówione w komisji do spraw Unii Europejskiej. Bułgarskie *Narodno sabranie* odbyło debatę zarówno w komisji do spraw Unii Europejskiej, jak i na szczeblu plenarnym, podczas gdy Parlament Europejski omówił je podczas debaty plenarnej.

Niemiecki *Bundestag* i litewski *Seimas* omawiały tę kwestię zarówno na forum komisji do spraw Unii Europejskiej, jak i w innych komisjach.

Niektóre parlamenty/izby udostępniły dodatkowe informacje związane z tym pytaniem.

- Belgijska *Kamer van volksvertegenwoordigers/Chambre des représentants* wspomniała, że temat ten był omawiany podczas LXXI posiedzenia COSAC, które odbyło się w Brukseli w

marcu 2024 roku.

- Fińska *Eduskunta* dodała, że Komisja Główna przeprowadzi debatę i wyda opinię na temat programu prac Komisji na 2025 rok na podstawie sprawozdania rządu.
- Słowacka *Národná rada* przypomniała, że 12 grudnia 2024 roku zorganizowała publiczną konferencję zatytułowaną „Nowa Komisja Europejska: zagrożenia, wyzwania i możliwości". Podczas konferencji przeanalizowano wytyczne polityczne i priorytety nowej Komisji Europejskiej na lata 2024-2029.
- Szwedzki *Riksdag* stwierdził, że wytyczne polityczne były wielokrotnie omawiane przez Komisję do Spraw Unii Europejskiej, między innymi w związku z konsultacjami rządu z Komisją ds. UE w sprawie programu prac Komisji oraz przed zatwierdzeniem całej Komisji.

11. Parlamenty/izby zapytano ponadto, czy zamierzają uwzględnić wytyczne polityczne w swoich własnych działaniach. Trzydzieści sześć z 37 parlamentów udzieliło odpowiedzi na to pytanie; jedynie szwedzki *Riksdag* nie udzielił odpowiedzi.

Dwadzieścia pięć parlamentów/izb stwierdziło, że uwzględni w swoich działaniach wytyczne polityczne Komisji Europejskiej na lata 2024-2029. Sześć parlamentów/izb odpowiedziało, że nie zamierza tego zrobić - czeska *Poslanecká sněmovna* i czeski *Senát*, polski *Sejm*, rumuńska *Camera Deputaţilor*, rumuński *Senat* oraz słoweński *Državni svet*. Pięciu respondentów zaznaczyło, że pytanie ich nie dotyczy - austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, chorwacki *Hrvatski sabor*, fińska *Eduskunta*, węgierski *Országgyűlés* i maltańska *Kamra tad-Deputati*.

12. W kolejnym pytaniu 25 parlamentów/izb, które odpowiedziały twierdząco na poprzednie pytanie, zapytano, w jaki sposób uwzględnią wytyczne polityczne.

Osiemnaście parlamentów/izb wskazało, że będą organizować spotkania z komisarzami lub przedstawicielami Komisji Europejskiej. Siedemnaście parlamentów/izb stwierdziło, że zorganizuje debaty na szczeblu komisji. Pięć parlamentów/izb (francuskie *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, włoska *Camera dei Deputati*, słowacka *Národná rada* i Parlament Europejski) odpowiedziało, że przyjmą rezolucję lub opinię wyrażającą ich opinie dotyczące wytycznych politycznych. Dwóch respondentów (włoska *Camera dei Deputati* i portugalska *Assembleia da República*) wskazało, że wytyczne polityczne zostaną uwzględnione w ramach partnerstwa ze sprawozdawcami i współsprawozdawcami odpowiednich wniosków legislacyjnych w Parlamencie Europejskim.

Sześć parlamentów/izb parlamentarnych wskazało, że uwzględnią wytyczne polityczne następnej Komisji Europejskiej na lata 2024-2029 w swoich działaniach w inny sposób:

- Duński *Folketing* wskazał, że odpowiednie komisje parlamentarne zapewnią nadzór nad zobowiązaniami określonymi przez Komisję Europejską w jej wytycznych politycznych.
- Holenderska *Eerste Kamer* wskazała, że jej komisja do spraw Unii Europejskiej wzięła pod uwagę wytyczne polityczne podczas corocznej wizyty roboczej w instytucjach europejskich w Brukseli, gdzie wytyczne te mogły być omawiane podczas spotkań z komisarzami europejskimi lub przedstawicielami Komisji Europejskiej.
- Holenderska *Tweede Kamer* i litewski *Seimas* odpowiedziały, że zorganizowały debaty plenarne na temat stanu Unii Europejskiej, obejmujące wytyczne polityczne.
- Słoweński *Državni zbor* zauważył, że wziął pod uwagę wytyczne polityczne jako kluczowy dokument stanowiący podstawę jego deklaracji w sprawie funkcjonowania Słowenii w instytucjach UE od stycznia 2025 roku do czerwca 2026 roku.
- Hiszpańskie *Cortes Generales* odpowiedziały, że nie planują przeprowadzenia debaty na temat wytycznych politycznych, ale wspólna komisja do spraw Unii Europejskiej zamierza wykorzystać wytyczne polityczne Komisji do zidentyfikowania przyszłych projektów aktów ustawodawczych podlegających kontroli pomocniczości na mocy protokołu nr 2 dołączonego do traktatu z Lizbony.

13. Następnie parlamenty/izby zapytano, czy mają konkretne oczekiwania wobec nowej Komisji Europejskiej w zakresie zwiększenia zaangażowania parlamentów narodowych w procesy decyzyjne na szczeblu UE. Większość obejmująca 15 parlamentów/izb parlamentarnych odpowiedziała, że nie ma zdania na ten temat.

Trzynaście parlamentów/izb odpowiedziało, że ma konkretne oczekiwania. Były to austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, duński *Folketing*, holenderska *Tweede Kamer*, holenderska *Eerste Kamer*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundesrat*, włoska *Camera dei Deputati*, włoski *Senato della Repubblica*, łotewska *Saeima*, litewski *Seimas*, polski *Sejm*, polski *Senat* i Parlament Europejski.

Czeska *Poslanecká sněmovna*, luksemburska *Chambre des Députés* i portugalska *Assembleia da República* odpowiedziały, że nie mają konkretnych oczekiwań, podczas gdy cztery parlamenty/izby (cypryjski *Vouli ton Antiprosopon*, francuskie *Assemblée nationale*, grecki *Vouli ton Ellinon* i słowacka *Národná rada*) zaznaczyły, że pytanie ich nie dotyczy. Cypryjski *Vouli ton Antiprosopon* stwierdził, że wynika to z faktu, że zagadnienie nie zostało jeszcze przeanalizowane.

Jedynie irlandzkie *Houses of the Oireachtas* i szwedzki *Riksdag* nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

14. W kolejnym pytaniu parlamenty/izby zostały poproszone o dokonanie wyboru spośród krótkiej listy czterech możliwych zestawów środków mających na celu zwiększenie zaangażowania parlamentów narodowych w proces decyzyjny, przy czym możliwe było udzielenie wielu odpowiedzi. Na to pytanie odpowiedziało 29 parlamentów/izb: Belgijska *Kamer van volksvertegenwoordigers/Chambre des représentants*, belgijski *Senaat/Sénat,* fińska *Eduskunta,* irlandzkie *Houses of the Oireachtas,* słoweński *Državni zbor,* słoweński *Državni svet,* hiszpańskie *Cortes Generales* i szwedzki *Riksdag* nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

Działania „Lepsza komunikacja dotycząca wniosków legislacyjnych" i „Zwiększenie znaczenia kontroli parlamentarnej w zakresie prawodawstwa unijnego" były najpopularniejszymi opcjami, przy czym każda z nich została wybrana przez 23 z 29 parlamentów/izb, które odpowiedziały na to pytanie.

Opcja „Wcześniejsze konsultacje z parlamentami narodowymi" została wybrana przez 19 parlamentów/izb.

Działanie sugerujące „Większe zaangażowanie we wdrażanie prawodawstwa unijnego" zostało wybrane przez osiem parlamentów/izb. Były to bułgarskie *Narodno sabranie,* francuskie *Assemblée nationale,* francuski *Sénat,* włoska *Camera dei Deputati,* holenderska *Tweede Kamer,* portugalska *Assembleia da República,* słowacka *Národná rada* i Parlament Europejski.

Zdecydowana większość respondentów wybrała dwa lub trzy działania z listy; tylko pięć parlamentów/izb wybrało wszystkie cztery opcje: francuskie *Assemblée nationale,* francuski *Sénat,* włoska *Camera dei Deputati,* holenderska *Tweede Kamer* i Parlament Europejski.

Siedem parlamentów/izb skorzystało z opcji „inne", aby przekazać dodatkowe uwagi i własne propozycje zwiększenia zaangażowania parlamentów narodowych w proces decyzyjny.

- Francuski *Sénat* wezwał do ściślejszych konsultacji z parlamentami narodowymi podczas przygotowywania rocznego programu prac Komisji oraz konkretnych wniosków legislacyjnych.
- Holenderska *Tweede Kamer* wezwała do większego wykorzystania sprawozdawców w kluczowych kwestiach UE, podczas gdy Parlament Europejski zauważył potencjał bardziej innowacyjnych i silniejszych narzędzi współpracy, w tym intensywniejszej wymiany i dialogu z europejskimi rodzinami i grupami politycznymi.
- Włoski *Senato della Repubblica* argumentował, że wnioski i propozycje przedstawione przez grupę roboczą COSAC w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej podczas

prezydencji francuskiej w 2022 roku powinny zostać uwzględnione w większym stopniu.
- Portugalska *Assembleia da República* zauważyła, że jej komisja do spraw Unii Europejskiej zaproponowała zorganizowanie inicjatywy pod nazwą „Europa w Parlamencie", która ma na celu stworzenie forum do dyskusji na temat spraw europejskich, z udziałem parlamentarzystów, społeczeństwa obywatelskiego, sektora przedsiębiorstw i obywateli.
- Rumuńska *Camera Deputaţilor* zauważyła, że w ostatnich latach zdecydowała się na wzmocniony nieformalny dialog polityczny przewidziany w Protokole 1 do TUE.
- Słowacka *Národná rada* wezwała Komisję Europejską do wzmocnienia jej podejścia do zielonych kart (propozycji inicjatyw legislacyjnych) przedkładanych przez parlamenty narodowe jako sposobu na wzmocnienie legitymacji demokratycznej w UE.

15. W pytaniu uzupełniającym zapytano parlamenty/izby, jaką formę mogłoby przyjąć takie zwiększone zaangażowanie. Respondenci mogli wybrać jedną z pięciu możliwych opcji, przy czym możliwe było udzielenie wielu odpowiedzi. Na to pytanie odpowiedziało 28 parlamentów/izb, podobnie jak na poprzednie pytanie. Parlament Europejski wstrzymał się od odpowiedzi.

Opcja „Regularna wymiana poglądów z komisarzami UE na posiedzeniach COSAC i innych konferencjach międzyparlamentarnych, takich jak: Konferencja Międzyparlamentarna ds. Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa oraz Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (KM WPZiB/WPBiO), Konferencja Międzyparlamentarna ds. Stabilności, Koordynacji i Zarządzania Gospodarczego w UE (KM SKZG), Grupa ds. Wspólnej Kontroli Parlamentarnej Europolu" została wybrana przez 22 parlamenty/izby.

Dwadzieścia jeden parlamentów/izb wybrało opcję „Lepsze uwzględnianie opinii parlamentów narodowych w procesie legislacyjnym UE".

Opcja „Przedstawianie przez komisarzy UE parlamentom narodowym kluczowych wniosków legislacyjnych Komisji Europejskiej w drodze osobistych spotkań" została wybrana przez 20 parlamentów/izb, podczas gdy opcja „Spotkania on-line" została wybrana tylko przez 14 parlamentów/izb.

Opcja „Regularna prezentacja programu prac Komisji przez komisarzy UE w parlamentach narodowych" została wybrana przez 19 parlamentów/izb.

Osiem parlamentów/izb wybrało wszystkie pięć dostępnych opcji wskazanych powyżej. Były to austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, chorwacki *Hrvatski sabor*, holenderska *Tweede Kamer*, francuski *Sénat,* grecki *Vouli ton Ellinon*, włoska *Camera dei Deputati*, portugalska *Assembleia da República* i rumuński *Senat*.

Ponadto 11 parlamentów/izb wybrało opcję „inne", aby przedstawić dodatkowe uwagi i wskazać inne możliwe formy zwiększenia zaangażowania parlamentów narodowych w proces decyzyjny UE. Wiele z tych odpowiedzi wskazywało na wyraźne zapotrzebowanie na bliższy i zintensyfikowany dialog między Komisją Europejską a parlamentami narodowymi.

- Jeśli chodzi o formalne mechanizmy zaangażowania parlamentów narodowych przewidziane w Traktacie o Unii Europejskiej (TUE), francuski *Sénat* zalecił wydłużenie okresu rozpatrywania wniosków i obniżenie progu liczby parlamentów/izb niezbędnych do uruchomienia działań Komisji w ramach kontroli pomocniczości przewidzianej w protokole 2 do TUE.
- Litewski *Seimas* odnotował chęć zwiększenia udziału w dialogu politycznym z Komisją Europejską, podczas gdy łotewska *Saeima* wezwała przedstawicieli Komisji do przedstawiania parlamentom narodowym rocznego programu prac Komisji i kluczowych wniosków legislacyjnych.
- To wezwanie do ściślejszego dialogu zostało powtórzone przez austriackie *Nationalrat* i

Bundesrat, wzywające do jak najwcześniejszego zaangażowania parlamentów narodowych w proces legislacyjny UE, najlepiej na etapie konsultacji. Wezwały również Komisję Europejską do szybszego i bardziej merytorycznego reagowania na uzasadnione opinie parlamentów narodowych, ponieważ odpowiedzi są czasami spóźnione o kilka miesięcy i ściśle formalne, co uniemożliwia ożywioną i bardziej dogłębną wymianę polityczną na temat wniosków legislacyjnych.

- Holenderska *Eerste Kamer* zauważyła również, że jakość odpowiedzi Komisji Europejskiej w odniesieniu do dialogu politycznego była czasami niewystarczająca, powodując że niektóre pytania lub uwagi pozostawały bez odpowiedzi.
- Duński *Folketing* wskazał potencjał nieformalnych dyskusji z komisarzami na poziomie komisji jako możliwy mechanizm zwiększenia roli parlamentów narodowych, podczas gdy polski *Senat* również zauważył wartość nieformalnych kontaktów.
- Luksemburska *Chambre des Députés* ze swojej strony wezwała do lepszej komunikacji między parlamentami narodowymi a ministerstwami.
- Włoski *Senato della Repubblica* wezwał COSAC do omówienia i przyjęcia wspólnych stanowisk w sprawie wniosków legislacyjnych i nielegislacyjnych UE, podczas gdy słowacka *Národná rada* wezwała komisarzy do aktywnego udziału w konferencjach międzyparlamentarnych, w szczególności COSAC, jako prawdziwego zobowiązania do przejrzystości i demokratycznej odpowiedzialności oraz do umożliwienia bardziej bezpośredniej i znaczącej wymiany poglądów na temat kluczowych kwestii legislacyjnych i politycznych.

16. Parlamenty/izby zapytano o to, ile razy komisarze europejscy odwiedzili parlamenty/izby od czasu wejścia w życie traktatu lizbońskiego w grudniu 2009 roku.

Na pytanie odpowiedzi udzieliło 35 parlamentów/izb; ani szwedzki *Riksdag*, ani słoweński *Državni svet* nie udzieliły odpowiedzi. Liczba odwiedzin jest wskazana na poniższej mapie.

Wizyty komisarzy w parlamentach/izbach od 2009 roku

W przypadku parlamentów dwuizbowych na liście znajduje się izba z największą liczbą zgłoszonych wizyt.

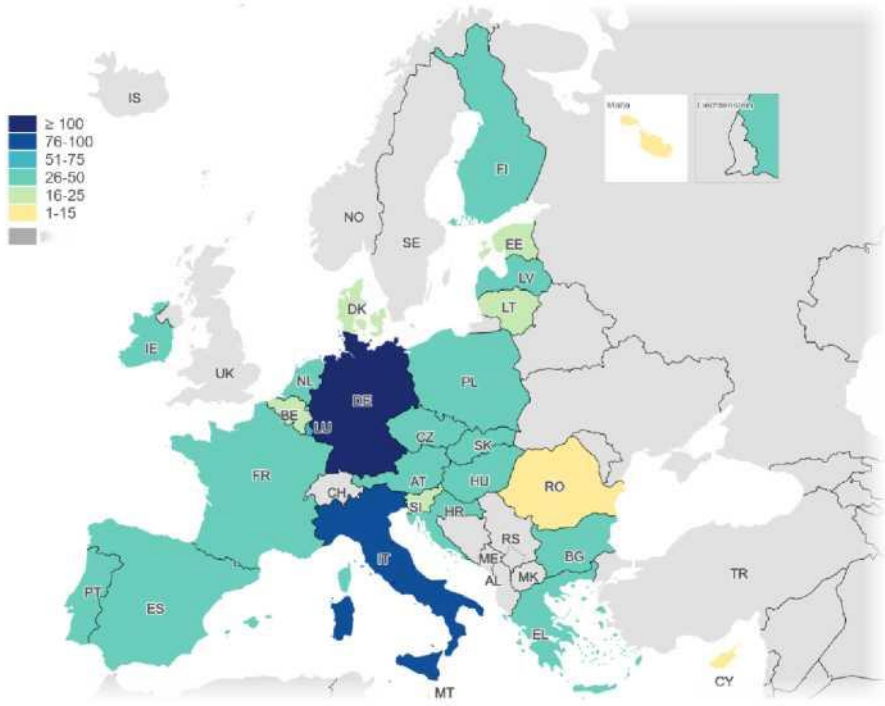

Administrativa granser: © EuroGeographics © OpenStreetMap-bidragsgivare
Kartografi: Eurostat - IMAGE, 04/2025

Siedem parlamentów/izb (cypryjski *Vouli ton Antiprosopon,* holenderska *Eerste Kamer,* francuskie *Assemblée nationale*, maltańska *Kamra tad-Deputati,* polski *Senat*, rumuńska *Camera Deputaţilor* i rumuński *Senat*) były odwiedzane od jednego do piętnastu razy.

- Osiem parlamentów/izb przyjęło komisarzy od 16 do 25 razy (belgijska *Kamer van volksvertegenwoordigers/Chambre des représentants*, belgijski *Senaat/Sénat,* czeski *Senát,* duński *Folketing*, estoński *Riigikogu,* niemiecki *Bundesrat,* litewski *Seimas*i słoweński *Državni zbor*).
- Od grudnia 2009 roku szesnaście parlamentów/izb parlamentarnych odwiedzono od 26 do 50 razy. Łotewska *Saeima* zauważyła, że nie uwzględnia wizyt podczas prezydencji w Radzie UE ani innych wizyt strukturalnych.
- Jedynie luksemburska *Chambre des Députés* była odwiedzana przez komisarzy od 51 do 75 razy, a włoska *Cameradei Deputati* od 76 do 100 razy.
- Od wejścia w życie traktatu z Lizbony w grudniu 2009 roku niemiecki *Bundestag* i Parlament Europejski były odwiedzane przez komisarzy ponad 100 razy.

17. Następnie zapytano parlamenty/izby, ilu członków Komisji Europejskiej odwiedziło je w kadencji 2019-2024. Wpłynęło trzydzieści sześć odpowiedzi, tylko słoweński *Državni svet* nie udzielił odpowiedzi na pytanie.

Dwa parlamenty/izby zadeklarowały, że nie doczekały się żadnych wizyt członków Komisji Europejskiej w kadencji 2019-2024: niemiecki *Bundesrat* i rumuński *Senat*.

Dziesięć z nich wskazało od jednego do pięciu członków Komisji Europejskiej odwiedzających parlamenty/izby. Czeski *Senát* zauważył, że dane liczbowe nie uwzględniają wideokonferencji, wydarzeń organizowanych przez władzę wykonawczą ani działań prowadzonych w ramach parlamentarnego wymiaru prezydencji.

Belgijski *Senaat/Sénat*, bułgarskie *Narodno sabranie*, cypryjski *Vouli ton Antiprosopon,* polski *Sejm,* słoweński *Državni zbor* i hiszpańskie *Cortes Generales* miały od sześciu do dziesięciu wizyt.

Dwanaście parlamentów/izb parlamentarnych odwiedziło od 11 do 15 członków Komisji Europejskiej.

Tylko dwa parlamenty/izby, luksemburska *Chambre des Députés* i duński *Folketing*, odwiedziło od 16 do 20 członków Komisji Europejskiej.

Cztery parlamenty/izby (fińska *Eduskunta*, niemiecki *Bundestag*, włoska *Camera dei Deputati* i Parlament Europejski) przyjęły ponad dwudziestu członków Komisji Europejskiej w kadencji 2019-2024.

18. Parlamenty/izby zapytano następnie, ile razy komisarz z ich kraju odwiedził ich parlament/izbę w trakcie kadencji 2019-2024. Na pytanie odpowiedziało 33 z 37 potencjalnych respondentów: niemiecki *Bundestag,* niemiecki *Bundesrat*, słoweński *Državni svet* i Parlament Europejski nie udzieliły odpowiedzi.

Czterech respondentów, rumuńska *Camera Deputaţilor*, rumuński *Senat*, słowacka *Národná rada* i hiszpańskie *Cortes Generales,* zgłosiło jedną wizytę.

W dziewięciu parlamentach/izbach komisarz z ich kraju złożył od jednej do dwóch wizyt. Były to austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat,* czeska *Poslanecká sněmovna*, czeski *Senát,* holenderska *Tweede Kamer,* holenderska *Eerste Kamer*, estoński *Riigikogu*, włoska *Camera dei Deputati*, włoski *Senato della Repubblica* i polski *Senat*. Czeski *Senát* sprecyzował, że dane liczbowe nie uwzględniają wideokonferencji, wydarzeń organizowanych przez władzę wykonawczą ani działań prowadzonych w ramach parlamentarnego wymiaru prezydencji.

Największa liczba respondentów, 16 parlamentów/izb, doczekała się od trzech do pięciu wizyt komisarzy krajowych w kadencji 2019-2024.

Trzy parlamenty/izby (chorwacki *Hrvatski sabor*, łotewska *Saeima* i polski *Sejm*) zostały odwiedzone przez komisarzy ze swojego kraju od sześciu do dziesięciu razy.

Wreszcie, tylko jeden parlament/izba - duński *Folketing* - doczekał się przeszło dziesięciu wizyt duńskiego komisarza w kadencji 2019-2024.

19. W ramach pytania uzupełniającego respondenci zostali zapytani o charakter spotkań komisarzy UE podczas wizyt w parlamentach/izbach. Na to pytanie odpowiedziało 36 parlamentów/izb - tylko słoweński *Državni svet* nie udzielił odpowiedzi. Respondenci zostali poproszeni o wybranie spośród krótkiej listy czterech różnych rodzajów spotkań, przy czym możliwe było udzielenie kilku odpowiedzi.

„Udział w posiedzeniach komisji do spraw Unii Europejskiej" wskazało 30 parlamentów/izb. „Udział w posiedzeniach komisji sektorowych" został wybrany przez 23 parlamenty/izby. „Spotkanie z przewodniczącym parlamentu/izby" zostało wybrane przez 23 parlamenty/izby. „Spotkania z przedstawicielami komisji" zostały wskazane przez 20 parlamentów/izb.

Zdecydowana większość respondentów wybrała dwie lub trzy opcje spośród możliwych rodzajów posiedzeń, a osiem parlamentów/izb wybrało wszystkie cztery opcje: francuski *Sénat,* niemiecki *Bundestag,* grecki *Voul iton Ellinon,* irlandzkie *Houses of the Oireachtas,* polski *Sejm,* rumuńska *Camera Deputaţilor*, rumuński *Senat* i słoweński *Državni zbor.*

Ponadto sześć parlamentów/izb skorzystało z opcji „inne", aby przedstawić dodatkowe uwagi i wskazać inne możliwe formaty.

- Włoski *Senato della Repubblica* zauważył, że komisarze spotkali się z członkami na wspólnych posiedzeniach komisji do spraw Unii Europejskiej i komisji sektorowych.
- Luksemburska *Chambre des Députés* wskazała na organizację wymiany poglądów na posiedzeniu plenarnym; ten format został również odnotowany przez Parlament Europejski, który również wskazał na międzyinstytucjonalne spotkania i negocjacje.
- Łotewska *Saeima* odniosła się do udziału komisarzy w specjalnych wydarzeniach organizowanych przez Parlament, podczas gdy węgierski *Országgyűlés* wskazał na udział komisarzy w wydarzeniach międzyparlamentarnych organizowanych w ramach parlamentarnego wymiaru węgierskiej prezydencji w Radzie UE.
- Holenderska *Eerste Kamer* zauważyła, że komisja do spraw Unii Europejskiej co roku odwiedza instytucje europejskie i przy tych okazjach spotyka się z kilkoma komisarzami w Brukseli.

20. Parlamenty/izby zostały poproszone o przedstawienie wszelkich dodatkowych uwag dotyczących ich oczekiwań wobec nowej Komisji Europejskiej w zakresie współpracy z parlamentami narodowymi. Szesnaście parlamentów/izb przedstawiło dodatkowe uwagi.

- W większości odpowiedzi podkreślano oczekiwania dotyczące bliższego i konstruktywnego dialogu i współpracy między Komisją Europejską a parlamentami narodowymi, w tym poprzez częstsze wizyty osobiste i udział komisarzy w posiedzeniach parlamentów narodowych, a także konferencjach międzyparlamentarnych, zwłaszcza COSAC. Wspomniały o tym belgijski *Senaat/Sénat* , bułgarskie *Narodno sabranie,* czeska *Poslanecká sněmovna,* duński *Folketing,* niemiecki *Bundestag,* włoski *Senato della Repubblica,* polski *Sejm* i słowacka *Národná rada.*

- Czeska *Poslanecká sněmovna* i włoski *Senato della Repubblica* uzupełniły wypowiedź, argumentując również, że Komisja Europejska powinna lepiej uwzględniać uzasadnione

opinie i uwagi przesłane przez parlamenty narodowe.

- Słowacka *Národná rada* wezwała Komisję Europejską do bardziej proaktywnego podejścia do współpracy z parlamentami narodowymi poprzez regularny i zorganizowany dialog, który pozwoli na wymianę pomysłów i obaw przed sfinalizowaniem polityki. Mogłoby to obejmować bardziej regularne spotkania między komisarzami i parlamentarzystami, a nawet wspólne grupy robocze zajmujące się kluczowymi priorytetami legislacyjnymi.
- Jeśli chodzi o kontakty między instytucjami, polski *Sejm* odnotował wysoką wartość wizyt studyjnych w Brukseli organizowanych przez Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Warszawie dla członków Komisji do Spraw Unii Europejskiej.
- Holenderska *Tweede Kamer* również powtórzyła apel o wcześniejsze zaangażowanie w cykl legislacyjny i ustanowienie rocznego programu prac Komisji w celu poprawy systemu wczesnego ostrzegania i możliwości kontroli parlamentarnej. Wezwano również do przyjmowania form legislacyjnych, które dają parlamentom narodowym większe zaangażowanie, na przykład więcej dyrektyw zamiast rozporządzeń i aktów delegowanych.
- Francuski *Sénat* odniósł się do zaleceń zawartych w swoim niedawnym raporcie na temat „dryfu normatywnego" Unii Europejskiej (Rapport n°190 du Sénat français sur la dérive normative de l'Union européenne)
- Parlament Europejski wykorzystał to pytanie, aby wyjaśnić rolę, jaką instytucja odgrywa w wyborze przewodniczącego Komisji, w ocenie kandydatów na komisarzy oraz w głosowaniu zatwierdzającym całe kolegium komisarzy zgodnie z art. 17 ust. 7 TUE. Parlament Europejski odniósł się również do sprawozdania Komisji Spraw Konstytucyjnych (AFCO) w sprawie wdrażania postanowień Traktatu dotyczących parlamentów narodowych, w którym przeanalizowano możliwe sposoby zwiększenia roli parlamentów narodowych w procesie ustawodawczym UE (rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 stycznia 2024 roku w sprawie wdrażania postanowień Traktatu dotyczących parlamentów narodowych). (2023/2084(INI)).

Program strategiczny UE

Druga część pierwszego rozdziału raportu półrocznego obejmuje sposób, w jaki parlamenty/izby zajęły się programem strategicznym UE.

21. W pierwszym pytaniu tej części sprawozdania parlamenty/izby zostały zapytane, czy przyjęte przez Radę Europejską priorytety programu strategicznego UE na lata 2024-2029, były przedmiotem debaty. Nieznaczna większość (20 z 37 respondentów) odpowiedziała, że nie były one przedmiotem debaty, z kolei 17 stwierdziło, że priorytety były przedmiotem debaty.

22. Parlamenty/izby zostały następnie poproszone o wskazanie wyniku każdej takiej debaty (wspomnianej w pytaniu 21), mając możliwość wyboru spośród czterech wstępnie wybranych opcji lub wybrania opcji „inne" i określenia, jaki był wynik debaty w danym parlamencie/izbie. Spośród 17 parlamentów/izb, które udzieliły odpowiedzi, 15 wybrało opcję „inne", przedstawiając bardziej szczegółowe opisy wyników debaty na temat priorytetów programu strategicznego w danym parlamencie/izbie. Spośród parlamentów/izb udzielających tej odpowiedzi, luksemburska *Chambre des Députés* zauważyła, że pytanie nie miało zastosowania ze względu na odpowiedź odmowną w poprzednim pytaniu. Cypryjski *Vouli ton Antiprosopon* wskazał w swojej odpowiedzi, że sprawa nie została jeszcze rozpatrzona.

Sześć parlamentów/izb (estoński *Riigikogu,* czeska *Poslanecká sněmovna,* holenderska *Eerste Kamer,* łotewska *Saeima*, słowacka *Národná rada* i szwedzki *Riksdag*) stwierdziło, że priorytety zostały omówione w Komisji ds. Unii Europejskiej lub równoważnym organie. Łotewska *Saeima* i słowacka *Národná rada* wskazały, że stanowisko lub opinia zostały formalnie zatwierdzone przez komisję. Litewski *Seimas* zorganizował debatę na wspólnym posiedzeniu Komisji ds. Europejskich i Komisji Spraw Zagranicznych. Fińska *Eduskunta* odpowiedziała, że jej Komisja Główna wydała szerszą opinię na temat fińskich celów na nowy cykl legislacyjny.

W niektórych parlamentach/izbach priorytety zostały przedstawione na posiedzeniu plenarnym (holenderska *Eerste Kamer*, maltańska *Kamra tad-Deputati*, czeski *Senát*, szwedzki *Riksdag* i Parlament Europejski), a w irlandzkich *Houses of the Oireachtas* program strategiczny pojawił się w dyskusjach związanych z pytaniami parlamentarnymi. Duński *Folketing* odpowiedział, że kwestia ta została omówiona z premierem i ministrem spraw zagranicznych, nie precyzując jednak, w jakim formacie.

Oprócz tych odpowiedzi trzy parlamenty/izby odpowiedziały, korzystając z wcześniej wybranych alternatyw, że wynikiem debaty była opinia komisji (łotewska *Saeima*, słowacka *Národná rada*, szwedzki *Riksdag*), jeden, że wynikiem było sprawozdanie komisji (szwedzki *Riksdag*), a w jednym przypadku wynikiem była opinia parlamentu/izby (włoski *Senato della Repubblica*).

23. Parlamenty/izby zapytano, czy uważają, że wytyczne polityczne dla następnej Komisji Europejskiej na lata 2024-2029 są komplementarne ze strategicznym programem UE na lata 2024-2029 przyjętym przez Radę Europejską. Większość - 28 na 36 parlamentów/izb - odpowiedziała, że nie ma zdania na ten temat. Austriackie *Nationalrat i Bundesrat*, estoński *Riigikogu*, włoska *Camera dei Deputati*, włoski *Senato della Repubblica*, łotewska *Saeima* i litewski *Seimas* odpowiedziały twierdząco, podczas gdy tylko portugalska *Assembleia da República* odpowiedziała przecząco.

24. Parlamenty/izby zapytano również, czy Komisja Europejska i Rada powinny przeprowadzić debatę z parlamentami narodowymi na temat priorytetów programu prac Komisji i programu strategicznego Rady. Spośród 27 respondentów większość (23 parlamentów/izb) odpowiedziała twierdząco, podczas gdy belgijska *Chambre des représentants/Kamer van volksvertegenwoordigers,* holenderska *Eerste Kamer* i węgierski *Országgyűlés* były przeciw. Parlament Europejski nie wyraził swojej opinii.

25. Następnie zapytano parlamenty/izby, w jakiej formie powinna odbyć się ewentualna debata z parlamentami narodowymi na temat priorytetów programu prac Komisji i programu strategicznego Rady. Parlamenty/izby miały możliwość wyboru jednej z trzech opcji lub określenia innej alternatywy. Spośród 25 respondentów 18 parlamentów/izb wybrało odpowiedź „Podczas indywidualnych wizyt w izbach/parlamentach narodowych", z kolei 19 odpowiedziało „W ramach COSAC". Ponadto dziesięć parlamentów/izb udzieliło odpowiedzi „Podczas specjalnych międzyparlamentarnych spotkań komisji (ICM) organizowanych przez Parlament Europejski". Oprócz tych odpowiedzi holenderska *Tweede Kamer* stwierdziła, że najlepiej byłoby, gdyby ewentualna debata odbyła się przed sfinalizowaniem programu prac Komisji, aby sugestie mogły zostać wykorzystane jako wkład.

26. Podsumowując pierwszy temat raportu półrocznego, parlamenty/izby zostały zapytane, czy mają dodatkowe uwagi dotyczące oczekiwań na temat priorytetów UE zawartych w programie strategicznym przyjętym przez Radę Europejską.

Bułgarskie *Narodno sabranie* dodało, że w kontekście oczekiwań dotyczących priorytetów UE zawartych w programie strategicznym, parlamenty narodowe powinny być konsultowane w sprawie programu strategicznego.

Włoski *Senato della Repubblica* dodał, że 26 czerwca 2024 roku przyjął uchwałę w związku z posiedzeniem Rady Europejskiej w dniach 27-28 czerwca 2024 roku. W rezolucji wymieniono szereg zobowiązań rządu, z których jedno dotyczyło porozumienia z europejskimi partnerami rządu. Należy skupić się na kilku głównych priorytetach, takich jak silna wspólna polityka zagraniczna, skuteczna polityka przemysłowa, zrównoważona polityka gospodarcza, która może łączyć stabilność finansową i wzrost gospodarczy, silna polityka rolna, zrównoważona polityka środowiskowa, skuteczna polityka migracyjna i aktywna polityka ludnościowa, która promuje wskaźnik urodzeń. Co więcej, rezolucja zobowiązała również rząd do zapewnienia, że kolejny wieloletni budżet europejski będzie odpowiadał

wyzwaniom Unii i odpowiednio odzwierciedlał priorytety programu strategicznego.

Słowacka Národná rada przyznała, że program strategiczny wyznaczył ambitne cele, ale podkreśliła znaczenie skutecznej realizacji, i wyraziła oczekiwanie, że Komisja przełoży te priorytety na konkretne działania i wymierne wyniki. W związku z tym uznała, że program strategiczny powinien odzwierciedlać obawy i aspiracje obywateli Europy. Ponadto stwierdziła, że wzmocnienie legitymacji demokratycznej i zaufania publicznego do UE, a także współpracy międzyinstytucjonalnej są niezbędne dla powodzenia programu strategicznego. W związku z tym wezwała do ściślejszej współpracy między instytucjami UE a parlamentami narodowymi w celu zapewnienia spójnego podejścia do kształtowania polityki. Podsumowując, słowacka *Národná rada* podkreśliła potrzebę, aby program strategiczny był elastyczny i dający się dostosować, umożliwiając UE skuteczne reagowanie na nieprzewidziane wydarzenia i zmieniające się priorytety.

ROZDZIAŁ DRUGI

WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE

DRUGI ROZDZIAŁ 43 RAPORTU PÓŁROCZNEGO koncentruje się na tym, w jaki sposób parlamenty/izby przygotowują się do kontroli przyszłych wieloletnich ram finansowych na lata 2028-2034.

27. W pierwszym pytaniu drugiego rozdziału raportu półrocznego zapytano parlamenty/izby, czy uczestniczyły w ustalaniu stanowiska swojego rządu w sprawie WRF na lata 2021-2027. Blisko trzy czwarte respondentów odpowiedziało twierdząco (27 z 37 odpowiedzi). Siedem parlamentów/izb odpowiedziało przecząco, a trzy odpowiedziały, że pytanie ich nie dotyczy.

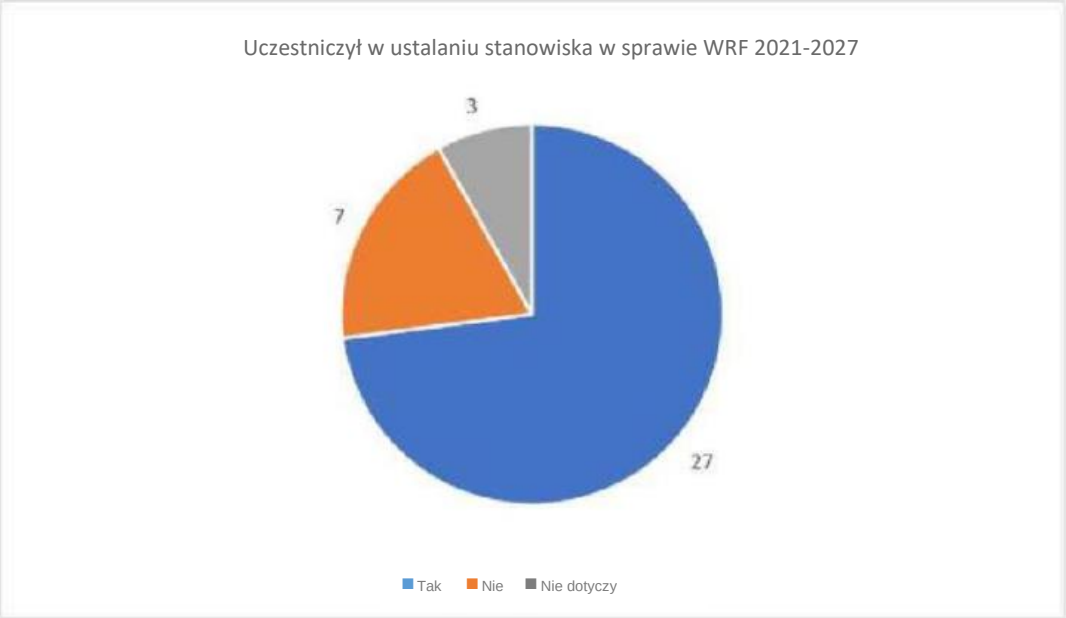

28. W kolejnym pytaniu parlamenty/izby zapytano, w jaki sposób były zaangażowane w ustalanie stanowiska swojego rządu w sprawie WRF na lata 2021-2027. Respondenci mogli wybrać jedną lub kilka spośród siedmiu opcji. Przeszło trzy czwarte respondentów (21 z 27) odpowiedziało, że kwestia ta była omawiana podczas posiedzenia komisji do spraw Unii Europejskiej w ich parlamencie/izbie. Ponadto ponad połowa (15 z 27) odpowiedziała, że ta kwestia była omawiana podczas posiedzenia komisji odpowiedzialnej za sprawy budżetowe, a 11 z 27 wskazało, że była omawiana w innej komisji. Osiem parlamentów (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, czeski *Senát,* francuskie *Assemblée nationale,* niemiecki *Bundesrat,* włoska *Camera dei Deputati,* węgierski *Országgyűlés,* portugalska *Assembleia da República* i słoweński *Državni svet*) odpowiedziały, że kwestia ta była przedmiotem debaty na posiedzeniu plenarnym, a pięć (czeski *Senát*, fińska *Eduskunta,* niemiecki *Bundesrat*, węgierski *Országgyűlés* i szwedzki *Riksdag*), że były zaangażowane w przygotowanie opinii dla rządu. Pięć parlamentów/izb wskazało, że ich zaangażowanie przybrało inną postać. Czeski *Senát* zauważył, że chociaż nie ma komisji budżetowej, szeroko pojęte kwestie budżetowe, w tym WRF, były omawiane w Komisji Gospodarki, Rolnictwa i Transportu.

29. Parlamenty/izby zostały następnie zapytane, czy będą zaangażowane w ustalanie stanowiska ich rządu w sprawie WRF na lata 2028-2034. Na to pytanie 22 z 37 parlamentów/izb odpowiedziało twierdząco. Jedna odpowiedź była przecząca. Dziesięć odpowiedzi wskazywało, że kwestia ta nie została jeszcze rozstrzygnięta, a w czterech stwierdzono, że pytanie ich nie dotyczy.

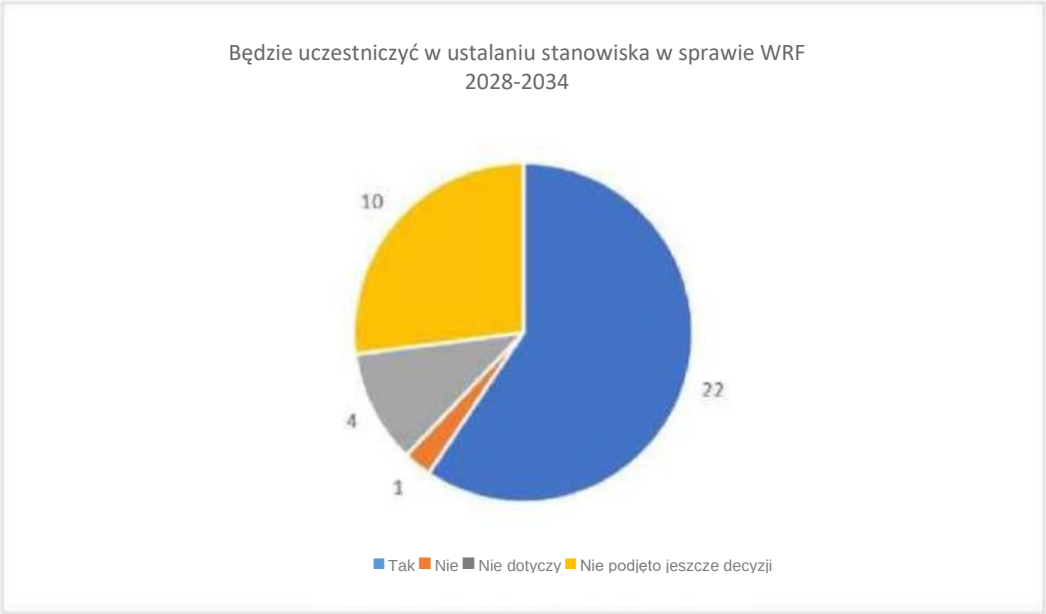

30. Parlamenty/izby zostały następnie poproszone o wskazanie, jak będzie wyglądało ich uczestnictwo, wskazując jedną lub kilka z siedmiu dostępnych opcji. Na to pytanie odpowiedziały łącznie 23 parlamenty/izby. Spośród nich 17 wskazało, że będą brać udział w ustalaniu stanowiska swojego rządu w sprawie WRF na lata 2028-2034 poprzez debatę podczas posiedzenia Komisji do spraw Unii Europejskiej. Ponadto 12 parlamentów/izb parlamentarnych wskazało, że odbędzie się to w drodze debaty podczas posiedzenia komisji ds. budżetowych, a siedem wskazało, że odbędzie się to w drodze debaty w innych komisjach.

W dziesięciu odpowiedziach wskazano, że odbędzie się to w drodze debaty na posiedzeniu plenarnym. Sześć parlamentów/izb (czeski *Senát*, fińska *Eduskunta,* francuski *Sénat,* niemiecki *Bundesrat,* grecki *Vouli ton Ellinon* i szwedzki *Riksdag*) wskazało, że będą zaangażowane w ustalanie stanowiska swojego rządu w sprawie WRF 2028-2034 poprzez przygotowanie opinii rządu. Czeski *Senát* wyjaśnił, że oznacza to wyrażenie opinii izby na temat stanowiska rządu i/lub zwrócenie się do rządu o zajęcie innych konkretnych stanowisk. Stanowisko to nie jest wiążące, rząd powinien jedynie wziąć pod uwagę stanowisko *Senatu* .

Cztery parlamenty/izby odpowiedziały, że odbywa się to w inny sposób.

31. Pozostając przy zagadnieniu przygotowań do WRF, parlamenty/izby zapytano również o to, czy zorganizowały debatę/konferencję na temat poprzednich WRF z udziałem ekspertów, przedstawicieli środowisk akademickich, partnerów społecznych lub członków rządu. Na to pytanie 23 izby/parlamenty odpowiedziały przecząco, podczas gdy 17 odpowiedziało twierdząco.

32. Parlamenty/izby zapytano następnie, czy planują zorganizować taką debatę/konferencję na temat WRF na lata 2028-2034. Większość - 25 respondentów - odpowiedziała, że nie podjęła jeszcze decyzji. Trzy (czeska *Poslanecká sněmovna,* francuskie *Assemblée nationale* i słoweński *Državni zbor*) odpowiedziały, że nie mają takich planów, podczas gdy osiem (estoński *Riigikogu*, fińska *Eduskunta,* francuski *Sénat*, łotewska *Saeima,* litewski *Seimas,* polski *Sejm*, słowacka *Národná rada* i Parlament Europejski) odpowiedziały, że planują to zrobić.

33. Następnie zadano pytanie, czy parlamenty/izby omawiały możliwe zmiany w strukturze WRF. Na to pytanie 26 z nich odpowiedziało przecząco, a jedynie 11 twierdząco.

34. Parlamenty/izby zostały następnie poproszone o wskazanie, w jakiej formie odbyła się taka dyskusja, mając możliwość wyboru spośród pięciu opcji. Na pytanie odpowiedziało jedenaście

parlamentów/izb.

Dziewięć (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, belgijski *Senaat/Sénat*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundestag*, niemiecki *Bundesrat*, holenderska *Tweede Kamer*, portugalska *Assembleia da República*, słoweński *Državni zbor*, słoweński *Državni svet* i hiszpańskie *Cortes Generales*) wskazały, że dyskusja przybrała formę debaty podczas posiedzenia komisji do spraw Unii Europejskiej. W czterech przypadkach (niemiecki *Bundesrat*, francuski *Sénat*, holenderska *Tweede Kamer* i Parlament Europejski) debata odbyła się w komisji ds. budżetowych, a w sześciu przypadkach (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, niemiecki *Bundesrat*, holenderska *Tweede Kamer*, portugalska *Assembleia da República*, hiszpańskie *Cortes Generales* i Parlament Europejski) w innej komisji. W trzech przypadkach (niemiecki *Bundesrat*, holenderska *Tweede Kamer* i Parlament Europejski) odbyła się debata plenarna. Trzy parlamenty/izby wskazały, że przeprowadzono inny rodzaj debaty (niemiecki *Bundesrat*, łotewska *Saeima* i Parlament Europejski).

35. Ostatnie pytanie w tym rozdziale miało na celu wskazanie, czy komisja do spraw Unii Europejskiej w odpowiednim parlamencie/izbie krajowej jest odpowiedzialna za sformułowanie opinii parlamentów/izb w sprawie WRF na lata 2028-2034. Spośród 38 udzielonych odpowiedzi 19 parlamentów/izb odpowiedziało twierdząco, dziewięć udzieliło odpowiedzi przeczącej, a osiem wskazało, że nie podjęto jeszcze decyzji w tej sprawie.

ROZDZIAŁ TRZECI

W KIERUNKU WZMOCNIENIA WSPÓLNYCH WYSIŁKÓW UE NA RZECZ POPRAWY CYBERODPORNOŚCI I ZWALCZANIA DEZINFORMACJI

TRZECI ROZDZIAŁ 43 RAPORTU PÓŁROCZNEGO ma na celu zbadanie zagadnienia cyberodporności, w szczególności w odniesieniu do dezinformacji. Na podstawie zebranych najlepszych praktyk parlamentów Unii Europejskiej, zostanie przeprowadzona analiza, w jaki sposób parlamenty/izby zaangażowały się w prawodawstwo UE w tej dziedzinie, i zostaną wskazane odpowiednie działania wdrożone na poziomie administracji parlamentarnej.

Cyberodporność i dezinformacja

36. W pierwszym pytaniu tej części raportu zapytano parlamenty/izby, czy mają specjalną komisję zajmującą się cyberodpornością i dezinformacją. Zdecydowana większość (35 z 37 parlamentów/izb) nie ma specjalnej komisji zajmującej się cyberodpornością i dezinformacją. Jedynie Parlament Europejski i hiszpańskie *Cortes Generales* mają taką komisję.

37. Parlamenty/izby, które nie mają specjalnej komisji zajmującej się tym zagadnieniem, zostały następnie poproszone o wskazanie, czy cyberodpornością i dezinformacją zajmowała się inna komisja sektorowa. Spośród 33 odpowiedzi 30 parlamentów/izb parlamentarnych określiło, które komisje sektorowe zajmowały się tym zagadnieniem.

Sześć z 30 parlamentów/izb parlamentarnych, które udzieliły odpowiedzi, wskazało, że istnieje inna komisja zajmująca się cyberodpornością i dezinformacją:

- Bułgarskie *Narodno sabranie* - właściwa jest Komisja ds. Obrony,
- Chorwacki *Hrvatski sabor* - właściwa jest Komisja ds. Informacji, Cyfryzacji i Mediów,
- Czeska *Poslanecka sněmovna* - właściwa jest Komisja ds. Bezpieczeństwa,
- Niemiecki *Bundesrat* - właściwa jest Komisja Spraw Wewnętrznych,
- Luksemburska *Chambre des Députés* - właściwa jest Komisja ds. Obrony,
- Słoweński *Državni svet* - właściwa jest Komisja ds. Stosunków Międzynarodowych i Spraw Europejskich.

Pozostałe odpowiedzi wskazywały, że kilka komisji w parlamentach/izbach zajmowało się cyberodpornością i dezinformacją. Niektórzy respondenci stwierdzili, że właściwa komisja została wybrana na podstawie, między innymi, kontekstu i agendy (czeski *Senát,* holenderska *Eerste Kamer,* fińska *Eduskunta,* niemiecki *Bundestag,* grecki *Vouli ton Ellinon,* włoska *Camera dei Deputati,* włoski *Senato della Repubblica* i polski *Senat).* Inni respondenci wymienili różne komisje zajmujące się tym zagadnieniem bez dodatkowych wyjaśnień. Poza odpowiedzią, które komisje zajmowały się tym tematem, polski *Sejm* wyjaśnił, że obecnie trwa proces tworzenia stałej podkomisji ds. cyberbezpieczeństwa.

38. Parlamenty/izby mające specjalną komisję zajmującą się cyberodpornością i dezinformacją zostały poproszone o wskazanie, jak często ich komisja obraduje w ciągu roku. Duński *Folketing,* polski *Sejm* i Parlament Europejski wskazały, że ich komisje spotykały się ponad sześć razy w roku, podczas gdy hiszpańskie *Cortes Generales* odpowiedziały, że ich komisje obradowały od jednego do sześciu razy w roku. Należy zauważyć, że respondenci odpowiadający na to pytanie nie byli tymi, którzy wskazali, że w ich parlamencie/izbie rzeczywiście istnieje specjalna komisja zajmująca się cyberodpornością i dezinformacją.

39. W ramach działań następczych parlamenty/izby zostały poproszone o wskazanie głównych tematów, które były omawiane w odpowiednich komisjach zajmujących się cyberodpornością i dezinformacją. Parlamenty mogły wskazać kilka odpowiedzi. Poniższa tabela przedstawia wyniki:

Możliwe odpowiedzi	Liczba odpowiedzi
Potrzeba skoordynowanej strategii przeciwdziałania ingerencji zagranicznej (strategia bezpieczeństwa cybernetycznego UE do 2020 roku, NIS2, akt o cyberodporności)	16
Budowanie odporności poprzez świadomość sytuacyjną, umiejętność korzystania z mediów i informacji, pluralizm mediów, niezależne dziennikarstwo i edukację.	20
Obca ingerencja przy użyciu platform internetowych	21
Zwiększenie odporności infrastruktury krytycznej i sektorów strategicznych	23
Zagraniczna ingerencja w procesy wyborcze	20
Ukryte finansowanie działalności politycznej przez podmioty zagraniczne i darczyńców	14
Współpraca państw członkowskich UE, instytucji, agencji, delegacji i misji w zakresie wykrywania, monitorowania i wymiany informacji podczas cyberataków lub w celu zapobiegania im.	11
Cyberbezpieczeństwo i odporność na cyberataki	27
Ingerencja aktorów globalnych poprzez przejęcie elit, za pośrednictwem diaspor narodowych, uniwersytetów i wydarzeń kulturalnych.	7
Odstraszanie i zbiorowe środki zaradcze, w tym sankcje	8
Globalna współpraca i multilateralizm	12
Całkowita liczba respondentów	29

Ponadto Parlament Europejski dodał, że tematem związanym z cyberodpornością i dezinformacją, na który zwróciła uwagę Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (ITRE), była bezpieczna łączność satelitarna dla sektora publicznego i prywatnego IRIS.

40. Parlamenty/izby zapytano, w jaki sposób komisje zajmujące się cyberodpornością i dezinformacją współpracowały z właściwymi rządami. Możliwe było wybranie wielu opcji. Odpowiedzi udzieliło 13 parlamentów/izb. Osiem parlamentów/izb wybrało odpowiedź „Przedstawienie stanowiska rządu w sprawie konkretnych wniosków legislacyjnych UE przez przedstawiciela rządu na posiedzeniu komisji". Holenderska *Tweede Kamer* wybrała odpowiedź „Przedstawienie z wyprzedzeniem przez przedstawiciela rządu na posiedzeniu komisji stanowiska rządu w sprawie odpowiednich punktów porządku obrad, które mają być omawiane podczas posiedzeń Rady Unii Europejskiej". Holenderska *Tweede Kamer* zaznaczyła również trzecią opcję, a mianowicie „Przedstawienie stanowisk rządu w sprawie odpowiednich punktów porządku obrad omawianych podczas posiedzeń Rady Unii Europejskiej przez przedstawiciela rządu na posiedzeniu komisji (ex-post)".

Parlamenty/izby mogły również wskazać inne interakcje komisji z rządami związane z cyberodpornością i dezinformacją.

Rumuńska *Camera Deputaţilor* stwierdziła, że pytania i interpelacje mogą być kierowane do rządu lub ministrów. Hiszpańskie *Cortes Generales* odpowiedziały, że odbywają się wysłuchania ministrów przed Wspólną Komisją Kongresu i Senatu ds. Bezpieczeństwa Narodowego i coroczna prezentacja raportu ws. bezpieczeństwa narodowego, a także debata nad niewiążącymi rezolucjami parlamentarnymi. Ponadto litewski *Seimas* podkreślił interakcję ze swoim rządem w zakresie rozpatrywania projektów wniosków legislacyjnych wdrażających drugą dyrektywę w sprawie sieci i systemów informatycznych (NIS2) oraz aktu o usługach cyfrowych (DSA). Podobnie austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* odpowiedziały, że „komisje sektorowe mogą prowadzić debaty na temat raportów ministrów federalnych w sprawie przewidywanych projektów Rady i Komisji Europejskiej, a także na temat austriackiego stanowiska wobec takich projektów".

Włoski *Senato della Repubblica* nie wspomniał o żadnej interakcji, ale podkreślił, że właściwe komisje biorą pod uwagę stanowiska rządu. Podobnie czeski *Senát* odpowiedział, że nie ma określonej metody interakcji, a duński *Folketing* odpowiedział, że metody są różne, w zależności od przypadku.

Parlament Europejski odpowiedział wybierając „Wymianę poglądów z przedstawicielami Komisji Europejskiej, ESDZ, WPBiO i Europejskiej Agencji Obrony (EDA)".

41. Parlamenty/izby zostały następnie zapytane o wyniki posiedzeń komisji specjalnej zajmującej się cyberodpornością i dezinformacją. W pytaniu tym do wyboru było pięć możliwych odpowiedzi z możliwością dopisania uwag.

Sześć parlamentów (holenderska *Tweede Kamer,* litewski *Seimas,* rumuńska *Camera Deputaţilor,* rumuński *Senat,* hiszpańskie *Cortes Generales* i Parlament Europejski) odpowiedziało, że wynik jest opinią, która nie jest wiążąca dla rządu. Pięć parlamentów/izb (holenderska *Tweede Kamer,* rumuńska *Camera Deputaţilor*, rumuński *Senat,* hiszpańskie *Cortes Generales* i Parlament Europejski) odpowiedziało, że wynikiem była rezolucja izb/parlamentów. Trzy parlamenty/izby (bułgarskie *Narodno sabranie,* rumuńska *Camera Deputaţilor* i rumuński *Senat)* odpowiedziały, że wynikiem była opinia w ramach dialogu politycznego.

Żaden z parlamentów/izb nie odpowiedział, że wynikiem była uzasadniona opinia, ale trzy parlamenty/izby wskazały inne niż wyżej wymienione wyniki. Parlament Europejski wskazał wysłuchania publiczne jako wynik posiedzeń specjalnej komisji zajmującej się odpornością cybernetyczną i dezinformacją. Włoski *Senato della Repubblica* wskazał, że wynikiem prac właściwych komisji jest debata i zatwierdzenie ustawodawstwa. Ponadto polski *Sejm* wyjaśnił, że efektem prac komisji była dyskusja na temat działań rządu przeprowadzona z udziałem parlamentarzystów, przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej, partnerów społecznych oraz środowisk akademickich.

42. Parlamenty/izby poproszono o wskazanie, czy ich parlament/izba omówiły Plan działania na rzecz zwalczania dezinformacji (Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Plan działania na rzecz zwalczania demokracji (JOIN(2018) 36 final). Nieznaczna mniejszość (16 z 36) respondentów odpowiedziała, że omówiła Plan działania na rzecz zwalczania dezinformacji, podczas gdy niewielka większość (20 z 36) tego nie zrobiła.

43. Parlamenty/izby poproszono następnie o wskazanie, w odniesieniu do którego z poniższych filarów należy podjąć działania, aby zadbać o ściślejszą współpracę między parlamentami/izbami w UE, poprzez wybór jednej lub kilku z czterech odpowiedzi. Na to pytanie odpowiedziały łącznie 23 parlamenty/izby. Spośród nich 18 wskazało, że dobrym rozwiązaniem byłoby wzmocnienie skoordynowanych i wspólnych reakcji na dezinformację, podczas gdy 17 parlamentów/izb wybrało

podnoszenie świadomości i zwiększanie odporności społecznej. Ponadto 15 parlamentów/izb opowiedziało się za opcją poprawy zdolności instytucji unijnych do wykrywania, analizowania i ujawniania dezinformacji. Wreszcie, dziewięć parlamentów/izb (czeski *Senát,* estoński *Riigikogu,* francuski *Sénat*, łotewska *Saeima*, maltańska *Kamra tad-Deputati,* rumuńska *Camera Deputaţilor*, rumuński *Senat,* polski *Senat* i Parlament Europejski) wskazało, że mobilizacja sektora prywatnego do zwalczania dezinformacji mogłaby być rozwiązaniem.

44. Następnie zapytano parlamenty/izby, czy przeanalizowały akt o usługach cyfrowych (DSA) (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych i zmieniające dyrektywę 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych)). Na to pytanie zdecydowana większość (27 z 36) odpowiedziała twierdząco. Dziewięć parlamentów/izb stwierdziło, że nie przeanalizowały DSA (belgijskie *Kamer van volksvertegenwoordigers/Chambre des représentants* i *Senaat/Sénat,* cypryjski *Vouli ton Antiprosopon,* francuskie *Assemblée nationale,* grecki *Vouli ton Ellinon,* luksemburska *Chambre des Députés,* holenderska *Tweede Kamer,* rumuńska *Camera Deputaţilor* i słoweński *Državni svet*), podczas gdy jeden parlament pominął to pytanie (bułgarskie *Narodno sabranie*). Cypryjski *Vouli ton Antiprosopon* wyjaśnił, że odpowiedni projekt ustawy czeka na rozpatrzenie przez Komisję Stałą Spraw Wewnętrznych.

45. Dwadzieścia osiem parlamentów/izb parlamentarnych odpowiedziało na pytanie dotyczące wyników procesu kontroli DSA. Odpowiedzi były zróżnicowane, siedem parlamentów/izb poinformowało, że DSA został zatwierdzony bez uwag, podczas gdy osiem innych stwierdziło, że przyjęto opinię w ramach dialogu politycznego. Żaden parlament ani izba nie przedstawiły uzasadnionych opinii w sprawie DSA.

Trzynastu respondentów wybrało odpowiedź „inne". Łotewska *Saeima* zatwierdziła stanowisko w sprawie propozycji DSA na poziomie Komisji do spraw Europejskich w imieniu *Saeimy,* podczas gdy słowacka *Národná rada* omawiała również projekt rozporządzenia w Komisji do spraw Gospodarczych. W austriackim *Nationalrat* podkomisja do spraw Unii Europejskiej wydała opinię skierowaną do rządu.

Duński *Folketing* i estoński *Riigikogu* wyraziły opinię na temat ustawy o usługach cyfrowych, udzielając rządowi mandatu do negocjacji na szczeblu UE.

Holenderska *Tweede Kamer* wskazała, że stała komisja ds. sprawiedliwości i bezpieczeństwa oraz stała komisja ds. azylu i integracji/sprawiedliwości i spraw wewnętrznych wspólnie zadały Komisji

Europejskiej pytania w kontekście dialogu politycznego dotyczącego wniosku w sprawie DSA.

Niemiecki *Bundestag* i belgijska *Kamer van volksvertegenwoordigers/Chambre des représentants* dostarczyły informacji na temat ustawodawstwa krajowego, które wdrożyło DSA.

W Komisji ds. Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów Parlamentu Europejskiego (IMCO), DSA jest kontrolowany głównie podczas spotkań grupy roboczej ds. wdrażania DSA. Wynik tych spotkań zależał między innymi od ewentualnych pytań skierowanych do Komisji Europejskiej lub wyznaczonych platform. Inne sposoby kontroli DSA obejmowały częstą wymianę poglądów z Komisją Europejską na posiedzeniach komisji IMCO i podczas innych wydarzeń, takich jak wysłuchania publiczne.

46. Parlamenty/izby zostały następnie poproszone o ocenę, w jaki sposób DSA radzi sobie z zagrożeniami związanymi z dezinformacją. Spośród 31 parlamentów/izb, które odpowiedziały na to pytanie, tylko sześć oceniło ten akt jako wystarczający (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* , włoski *Senato della Repubblica*, litewski *Seimas,* rumuński *Senat,* słoweński *Državni zbor* i Parlament Europejski), podczas gdy trzy (francuski *Sénat,* holenderska *Tweede Kamer* i polski *Senat)* uznały, że nie uwzględnia on w wystarczającym stopniu zagrożeń związanych z dezinformacją i wymaga zmian. Zdecydowana większość (22) respondentów nie wyraziła opinii w tej sprawie, a sześciu pominęło to pytanie.

47. Na pytanie, czy istnieje potrzeba większej koordynacji i interakcji polityk państw członkowskich w zakresie dezinformacji na szczeblu UE, odpowiedziało tylko 19 parlamentów/izb, wybierając jedną z czterech dostępnych odpowiedzi. Blisko połowa respondentów (18) pominęła to pytanie.

Spośród parlamentów/izb, które odpowiedziały na pytanie, 13 wskazało, że konieczna jest większa koordynacja (estoński *Riigikogu*, fińska *Eduskunta*, francuski *Sénat*, węgierski *Országgyűlés*, włoski *Senato della Repubblica*, łotewska *Saeima*, maltańska *Kamra tad-Deputati*, polskie *Sejm* i *Senat*, rumuńska *Camera Deputaţilor* i *Senat*, słowacka *Národná rada* i Parlament Europejski), choć bez pełnej harmonizacji, podczas gdy tylko jeden parlament (portugalska *Assembleia da República)* wezwał do pełnej harmonizacji. Pięć parlamentów/izb uznało, że obecny poziom koordynacji jest wystarczający (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, bułgarskie *Narodno sabranie,* czeska *Poslanecká sněmovna,* litewski *Seimas* i holenderska *Tweede Kamer*), z kolei żaden nie sprzeciwił się ingerencji UE w tę kwestię.

48. Pytanie dotyczące działań podjętych przez administracje parlamentów/izb w celu wzmocnienia cyberodporności miało na celu analizę działań parlamentów/izb w tej kwestii. Zebrano łącznie 30 odpowiedzi, w których parlamenty/izby przedstawiły informacje na temat szerokiego zakresu działań podjętych lub planowanych.

Działania najczęściej podejmowane przez administrację można podzielić na następujące kategorie:

- Wprowadzenie w strukturze organizacyjnej stanowiska będącego odpowiednikiem CISO (dyrektora ds. bezpieczeństwa informacji): Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat,* belgijska *Kamer van volksvertegenwoordigers/Chambre des représentants i Senaat/Sénat,* estoński *Riigikogu,* luksemburska *Chambre des Députés*, holenderska *Eerste Kamer* i portugalska *Assembleia da República*;

- Utworzenie wydziału/zespołu ds. cyberbezpieczeństwa*:* Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat,* portugalska *Assembleia da República* i słowacka *Národná rada*;

- Wprowadzenie wewnętrznych regulacji dotyczących cyberbezpieczeństwa*:* węgierski *Országgyűlés* i rumuńska *Camera Deputaţilor;*

- Wdrożenie działań odnoszących się do strategii cyberbezpieczeństwa UE do 2020 roku, NIS2,

aktu o cyberodporności lub standardów międzynarodowych: Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat,* czeska *Poslanecká sněmovna* i portugalska *Assembleia da República*;

- Wdrażanie inicjatyw i polityk rządowych: austriackie *Nationalrat i Bundesrat,* litewski *Seimas* i hiszpańskie *Cortes Generales*;

- Współpraca z krajowymi instytucjami zajmującymi się cyberbezpieczeństwem: Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, łotewska *Saeima* i rumuński *Senat*

- Szkolenia i seminaria na temat cyberbezpieczeństwa: austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat,* belgijska *Kamer van volksvertegenwoordigers/Chambre des représentants*, cypryjski *Vouli ton Antiprosopon*, czeski *Senát*, estoński *Riigikogu* i francuski *Sénat*.

Pełne odpowiedzi znajdują się w załączniku dołączonym do sprawozdania. Niektóre z nich przytoczono poniżej:

- Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* podjęły szereg działań w celu wzmocnienia cyberodporności parlamentu na cyberzagrożenia. Obejmowały one działania organizacyjne, takie jak ustanowienie procesów i procedur, a także dyrektyw i wytycznych. Działania operacyjne obejmowały dedykowany zespół Centrum Operacji Bezpieczeństwa nadzorujący zarządzanie informacjami i zdarzeniami bezpieczeństwa (SIEM), zapory sieciowe, wykrywanie włamań do sieci i zapobieganie im, ochronę punktów końcowych, regularne skanowanie luk w zabezpieczeniach i testy penetracyjne, ochronę przed rozproszonymi atakami typu „odmowa usługi" (DDoS), a także regularnie przeprowadzane szkolenia uświadamiające i ćwiczenia, np. ćwiczenia phishingowe. Ponadto austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* poinformowały, że dyrektor ds. bezpieczeństwa informacyjnego przeprowadził wewnętrzne audyty oraz oceny ryzyka, a raporty przedstawia bezpośrednio Sekretarzowi Generalnemu, zgodnie z aktualnymi najlepszymi praktykami, a także międzynarodowymi standardami (tj. niemiecką normą BSI 200-1 dla systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji (ISMS)). Ponadto wspomniano, że jednostka ds. cyberbezpieczeństwa ściśle współpracuje z odpowiednimi organami austriackimi, takimi jak austriacki rządowy zespół reagowania na incydenty komputerowe (Gov CERT) w Federalnym Urzędzie Kanclerskim i Centrum Cyberbezpieczeństwa (CSC) w Federalnym Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.
- Cypryjski *Vouli ton Antiprosopon* poinformował, że wdrożył szereg działań w celu ochrony swoich systemów, w tym archiwum cyfrowego (brak dostępu z zewnątrz), systemów zdalnego dostępu, takich jak poczta elektroniczna i e-kooperacja (obsługiwanych przez odrębny organ rządowy), witryny internetowej parlamentu (hostowanej w systemie CloudFlare przez firmę zewnętrzną), dokumentów niejawnych (nieudostępnianych cyfrowo), systemów w chmurze (nieużywanych do czasu, aż państwo utworzy własną infrastrukturę chmurową), sieci wewnętrznych (zabezpieczonych podwójną zaporą sieciową), Wi-Fi dla gości (otwarte, ale wymiana poufnych informacji lub materiałów jest zabroniona) oraz seminariów na temat cyberbezpieczeństwa dla parlamentarzystów i pracowników.
- Grecki *Vouli ton Ellinon* wskazał wybrane działania, takie jak korzystanie z sieci dostarczania treści (Content Delivery Networks), uwierzytelnianie wieloskładnikowe, tworzenie warstwowych kopii zapasowych, ochrona punktów końcowych, zabezpieczanie obwodowe, kontrola dostępu do sieci, planowanie odzyskiwania po awarii, reagowanie na incydenty i centrum operacji bezpieczeństwa (SOC) jako usługa.
- Polski *Sejm* wymienił kilka narzędzi bezpieczeństwa, począwszy od standardowych procedur, takich jak weryfikacja dwuetapowa i klucze sprzętowe, po regularne odnawianie silnych haseł.
- Polski *Senat* wymienił przykłady wprowadzonych rozwiązań technicznych, takich jak szyfrowanie połączeń i uwierzytelnianie wieloskładnikowe. Wśród rozwiązań koncepcyjnych wymieniano wprowadzenie procedur administracyjnych mających na celu poprawę bezpieczeństwa, strategię dywersyfikacji i wybieranie markowych sprzedawców.

49. W ostatnim pytaniu w tym rozdziale poproszono parlamenty/izby o udzielenie dodatkowych informacji lub przykładów najlepszych praktyk stosowanych w ich parlamencie/izbie w celu zwalczania dezinformacji.

Odpowiednie uwagi przekazało 10 parlamentów/izb.

Jeśli chodzi o solidne i wiarygodne kanały informacyjne, a konkretnie o przeciwdziałanie dezinformacji skierowanej do austriackiej Rady Narodowej i Bundesratu, w administracji parlamentarnej utworzono „salę prasową" (tzw. Newsroom). Monitoruje ona komunikację dotyczącą parlamentu w mediach społecznościowych. Stwierdzono również, że w przypadku pojawienia się dezinformacji decyzja o jej skorygowaniu jest podejmowana w każdym przypadku indywidualnie. Ponadto, aby zapobiec pojawianiu się fałszywych informacji, dział komunikacji administracji parlamentarnej regularnie publikuje informacje na oficjalnej stronie internetowej parlamentu, a także na swoich kontach w mediach społecznościowych (Instagram, Facebook, Twitter, LinkedIn, także za pośrednictwem podcastów i krótkich filmów), aby pozycjonować te kanały jako źródła wiarygodnych i zweryfikowanych informacji. Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* podkreśliły, że są teraz aktywne również na TikToku i że są szczególnie aktywne podczas sesji plenarnych, co pozwala im dotrzeć do nowych grup docelowych.

Belgijski *Senaat/Sénat* regularnie uczestniczy w kampaniach uświadamiających użytkowników końcowych wraz z instytucją SafeOnWeb, aby promować właściwe zachowania. Belgijska *Kamer van volksvertegenwoordigers/Chambre des représentants* informuje, że kampania uświadamiająca pracowników, obejmująca fałszywy e-mail typu „spear phishing" (rządowa wiadomość e-mail w poszukiwaniu wolontariuszy do przygotowania obchodów 195 rocznicy powstania Królestwa Belgii) była szczególnie skuteczna w podnoszeniu świadomości pracowników.

Włoski *Senato della Repubblica* poinformował, że kwestia zagranicznych ingerencji w procesy demokratyczne państw członkowskich i krajów kandydujących została skierowana wspólnie do Komisji ds. Unii Europejskiej i Komisji Spraw Zagranicznych. Ponadto stwierdził, że potrzeba tej inicjatywy, również na szczeblu krajowym, została dostrzeżona po przyjęciu przez Parlament Europejski w dniu 1 czerwca 2023 roku rezolucji zatytułowanej „Zagraniczna ingerencja we wszystkie procesy demokratyczne w Unii Europejskiej, w tym dezinformacja", która była następstwem podobnej rezolucji z poprzedniego roku, która doprowadziła do ustanowienia specjalnej komisji, która ma przyczynić się do odporności instytucjonalnej na ingerencję zagraniczną, zagrożenia hybrydowe i dezinformację. Włoski *Senato della Repubblica* odnotował również inne wydarzenia: unieważnienie wyborów w Rumunii w grudniu 2024 roku z powodu podejrzeń o ingerencję zagraniczną; ingerencję w referendum i procedury wyborcze w Mołdawii i Gruzji; a także powołanie przez Parlament Europejski nowej specjalnej komisji ds. europejskiej tarczy demokracji 18 grudnia 2024 roku.

Parlament Europejski podkreślił, że Komisja Specjalna ds. Obcych Ingerencji we Wszystkie Procesy Demokratyczne w Unii Europejskiej, w tym Dezinformacji (INGE) przedstawiła swoje sprawozdanie, które zostało przyjęte przez Parlament Europejski w dniu 9 marca 2022 roku. W rezolucji posłowie do Parlamentu Europejskiego przyjęli zalecenia dotyczące wzmocnienia reakcji UE na zagraniczną ingerencję w jej demokrację.

Bułgarskie *Narodno sabranie* dodało, że wysłuchania w komisjach są bardzo przydatną praktyką w tym zakresie.